



**«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**

**Қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептілікке  
түсіндірме жазба (аудит жүргізілмеген)**

**31 наурыз 2018 жыл**

**«САМУҒЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**  
**Қаржылық жағдай туралы қысқартылған шоғырландырылған аралық есеп**

Қазақстан теңгесімен, мың	Ескерт.	31 наурыз 2018ж. (аудит жүргізілмеген)	31 желтоқсан 2017 ж.
<b>АКТИВТЕР</b>			
<b>Ұзақ мерзімді активтер</b>			
Негізгі құралдар	6	779,525,774	780,565,005
Инвестициялық меншік		506,072	531,852
Материалдық емес активтер	7	4,947,393	3,799,095
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырылған компанияларға салынған инвестициялар	8	59,782,686	52,888,220
Өзге ұзақ мерзімді активтер	9	18,600,712	17,991,254
<b>Барлық ұзақ мерзімді активтер</b>		<b>863,362,637</b>	<b>855,775,426</b>
<b>Қысқа мерзімді активтер</b>			
Тауар-материалдық қорлар	10	8,774,208	9,046,923
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек және өзге дебиторлық берешек	11	28,335,681	23,956,827
Өзге қысқа мерзімді активтер	12	16,384,996	18,531,019
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		1,137,301	1,432,148
Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері	13	17,651,240	32,719,043
Сатуға арналған істен шығарылған топтың активтері	14	14,813,041	14,816,829
<b>Барлық қысқа мерзімді активтер</b>		<b>87,096,467</b>	<b>100,502,790</b>
<b>Барлық қысқа мерзімді активтер</b>		<b>950,459,104</b>	<b>956,278,216</b>

Басшылық атынан 2018 жылғы 11 мамырда қол қойылды.

Молдабаев Қаныш Төңірбергелулы  
 Дамыту және сату жөніндегі басқарушы  
 директор



Төлекова Сәуле Бекзадақызы  
 «Бухгалтерлік және Салық Есебі»  
 департаментінің директоры – Бас  
 бухгалтер

**«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**

**Қаржылық жағдай туралы қысқартылған шоғырландырылған аралық есеп (жалғасы)**

Қазақстан теңгесімен, мың	Ескерт.	31 наурыз 2018ж. (аудит жүргізілмеген)	31 желтоқсан 2017 ж.
<b>КАПИТАЛ</b>			
Акционерлік капитал	15	373,314,888	373,314,888
Өзге резервтегі капитал	15	127,546,130	127,546,130
Бөлінбеген пайда		(9,815,493)	(22,057,982)
<b>Топ акционерлеріне тиесілі капитал</b>		<b>491,045,525</b>	<b>478,803,036</b>
Бақыланбайтын акционерлердің үлесі	27	765,142	707,640
<b>БАРЛЫҚ КАПИТАЛ</b>		<b>491,810,667</b>	<b>479,510,676</b>
<b>МІНДЕТТЕМЕЛЕР</b>			
<b>Ұзақ мерзімді міндеттемелер</b>			
Күл үйінділерін жоюға арналған резерв		2,409,928	2,279,270
Қызметкерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелер		1,489,578	1,314,015
Заемдар	16	293,355,978	312,574,158
Өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер	17	4,803,742	4,443,216
Мерзімі ұзартылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	25	82,538,414	82,058,114
<b>Барлық ұзақ мерзімді міндеттемелер</b>		<b>384,597,640</b>	<b>402,668,773</b>
<b>Қысқа мерзімді міндеттемелер</b>			
Күл үйінділерін жоюға арналған резерв		125,000	125,000
Заемдар	16	41,127,403	45,912,886
Қызметкерлерге сыйақы беру бойынша міндеттемелер		125,488	120,361
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және өзге кредиторлық берешек	18	27,004,924	24,897,537
Бюджетке төленетін салықтар және басқа төлемдер бойынша берешек	25	3,447,861	2,600,743
Төлеуге бөлінген табыс салығы	25	2,139,275	369,334
<b>Сатуға арналған істен шығарылған топтың міндеттемелері</b>	14	<b>80,846</b>	<b>72,906</b>
<b>Барлық қысқа мерзімді міндеттемелер</b>		<b>74,050,797</b>	<b>74,098,767</b>
<b>БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР</b>		<b>458,648,437</b>	<b>476,767,540</b>
<b>БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ</b>		<b>950,459,104</b>	<b>956,278,216</b>

Басшылық атынан 2018 жылғы 11 мамырда қол қойылды.

Молдабаев Қаныш Төңірбергелулы  
Дамыту және сату жөніндегі басқарушы  
директор



Төлекова Сәуле Бекзадақызы  
«Бухгалтерлік және Салық Есебі»  
департаментінің директоры – Бас  
бухгалтер

**«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**

**Пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>Ескерт.</b>	<b>2018ж. 1-ші тоқсан</b>	<b>2017ж. 1-ші тоқсан</b>
Түсім	19	73,740,093	60,203,696
Сатудың өзіндік құны	20	(48,126,812)	(40,777,901)
<b>Жалпы пайда</b>		<b>25,613,281</b>	<b>19,425,795</b>
Сатудан түскен шығыстар		(4,619,185)	(3,100,359)
Жалпы және өкімшілік шығыстар	21	(3,212,715)	(2,932,307)
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырылған компаниялардың табыстарындағы үлес	8	6,976,791	4,803,642
Өзге табыстар		519,710	914,538
Өзге шығыстар		(218,956)	(442,540)
Қаржылық табыстар	22	2,420,496	12,108,661
Қаржылық шығыстар	23	(11,522,161)	(6,070,268)
<b>Салық салғанға дейінгі пайда</b>		<b>15,957,261</b>	<b>24,707,162</b>
Табыс салығы бойынша шығыстар	24	(3,213,132)	(2,578,236)
<b>Жалғасып отырған қызметтен түскен бір жыл ішіндегі пайда</b>		<b>12,744,129</b>	<b>22,128,926</b>
Тоқтатылған қызметтен түскен бір жыл ішіндегі пайда		(40,523)	2,744,755
<b>Жыл ішіндегі барлық пайда</b>		<b>12,703,606</b>	<b>24,873,681</b>
Басқа жиынтық табыс (залал) <i>Кейіннен пайда немесе залал құрамына қайта жіктелмейтін баптар</i>			
Еңбек қызметі аяқталған соң сыйақылар бойынша міндеттемелерді қайта бағалау		(67,203)	32,870
<b>Жыл ішіндегі барлық жиынтық табыс</b>		<b>12,636,403</b>	<b>24,906,551</b>
<b>Тиесілі пайда:</b>			
Топ акционерлеріне		12,646,104	24,528,132
Бақыланбайтын үлесіне		57,502	345,549
<b>Жыл ішіндегі пайда</b>		<b>12,703,606</b>	<b>24,873,681</b>
<b>Барлық тиесілі жиынтық табыс:</b>			
Топ акционерлеріне		12,578,901	24,561,002
Бақыланбайтын үлесіне		57,502	345,549
<b>Жыл ішіндегі барлық жиынтық табыс</b>		<b>12,636,403</b>	<b>24,906,551</b>

**«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**  
**Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп**

Қазақстан теңгесімен, мың	Ескерт пе.	Топ акционерлеріне тиесілі			Бақыланба йтын үлес	Барлық капитал	
		Акцио- нерлік капитал	Өзге резервтегі капитал	Бөлінбеген пайда			Барлығы
<b>2017ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық</b>							
		<b>373,314,888</b>	<b>127,639,377</b>	<b>12,481,878</b>	<b>513,436,143</b>	<b>3,159,992</b>	<b>516,596,135</b>
Жыл ішіндегі пайда							
		-	-	(27,883,943)	(27,883,943)	680,786	(27,203,157)
Өзге жиынтық табыс							
		-	(93,247)	-	(93,247)	-	(93,247)
<b>Барлық жиынтық табыс</b>							
		-	<b>(93,247)</b>	<b>(27,883,943)</b>	<b>(27,977,190)</b>	<b>680,786</b>	<b>(27,296,404)</b>
Капиталдың өзге бөлінісі							
	15	-	-	(1,951,020)	(1,951,020)	-	(1,951,020)
Істен шыққан еншілес ұйымдар азшылығының үлесі							
		-	-	-	-	(3,133,138)	(3,133,138)
Дивидендтер							
		-	-	(4,704,897)	(4,704,897)	-	(4,704,897)
<b>2017ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық</b>							
		<b>373,314,888</b>	<b>127,546,130</b>	<b>(22,057,982)</b>	<b>478,803,036</b>	<b>707,640</b>	<b>479,510,676</b>
Жыл ішіндегі пайда							
		-	-	12,646,104	12,646,104	57,502	12,703,606
Өзге жиынтық табыс							
		-	-	-	-	-	-
<b>Барлық жиынтық табыс</b>							
		-	-	<b>12,646,104</b>	<b>12,646,104</b>	<b>57,502</b>	<b>12,703,606</b>
Капиталдың өзге бөлінісі							
	15	-	-	(403,615)	(403,615)	-	(403,615)
Дивидендтер							
	15	-	-	-	-	-	-
<b>2018ж. 31 наурыздағы жағдай бойынша қалдық</b>							
		<b>373,314,888</b>	<b>127,546,130</b>	<b>(9,815,493)</b>	<b>491,045,525</b>	<b>765,142</b>	<b>491,810,667</b>

**«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**

**Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)**

Қазақстан теңгесімен, мың	Ескертпе	2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай	2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай
<b>Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы</b>			
<i>Ақша қаражатының түсімдері, барлығы</i>		<b>78,730,568</b>	<b>78,107,181</b>
Өнім мен тауарларды сату		63,691,163	58,730,039
Қызметтерді сату		2,157,038	3,379,181
Алынған аванстар		12,113,290	13,595,115
Кредит мекемелеріндегі құралдар бойынша алынған сыйлықақылар		411,225	659,175
Өзге түсімдер		357,852	1,743,671
<b>Ақша қаражатының жойылуы, барлығы</b>		<b>(66,378,269)</b>	<b>(58,524,292)</b>
Жеткізушілерге тауарлар мен қызметтер үшін төлемдер		(19,696,804)	(22,615,328)
Берілген аванстар		(23,267,063)	(16,186,584)
Еңбекақы бойынша төлемдер		(6,887,229)	(8,307,231)
Алынған заемдар бойынша сыйлықақыны төлеу		(8,618,220)	(3,518,212)
Корпоративтік табыс салығы		(934,797)	(898,342)
Бюджетке төленетін басқа да төлемдер		(4,307,377)	(4,691,559)
Өзге төлемдер		(2,666,779)	(2,307,036)
<b>Операциялық қызметтен алған таза ақша қаражаты, оның ішінде</b>		<b>12,352,299</b>	<b>19,582,889</b>
<b>Тоқтатылған операциялық қызметтен алған таза ақша қаражаты</b>		<b>(36,846)</b>	<b>3,517,918</b>
<b>Инвестициялық қызметтен түсетін ақша қаражатының қозғалысы</b>			
<i>Ақша қаражатының түсімі, барлығы</i>		<b>19,103,726</b>	<b>9,841,879</b>
Негізгі құралдарды сатудан түскен түсім		-	169,214
Банк салымдарын қайтару		13,699,709	5,981,025
Бірлесіп бақыланатын ұйымдардан төленген дивидендтер және өзге төлемдер		1,272,346	1,656,344
Өзге түсімдер		4,131,671	2,035,296
<b>Ақша қаражатының жойылуы, барлығы</b>		<b>(24,371,385)</b>	<b>(17,280,942)</b>
Негізгі құралдарды сатып алу		(10,411,825)	(10,623,009)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(101,378)	(70,767)
Банк салымдарын орналастыру		(11,539,929)	(4,807,317)
Өзге төлемдер		(2,318,253)	(1,779,849)
<b>Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты, оның ішінде</b>		<b>(5,267,659)</b>	<b>(7,439,063)</b>
<b>Инвестициялық тоқтатылған қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты</b>		<b>27,559</b>	<b>(2,162,052)</b>
<b>Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы</b>			
<i>Ақша қаражатының түсімі, барлығы</i>		<b>6,795,733</b>	<b>9,273,676</b>
Алынған қысқа мерзімді заемдар бойынша түсімдер		3,635,149	3,800,000
Алынған ұзақ мерзімді заемдар бойынша түсімдер		3,148,692	5,473,676
Өзге түсімдер		11,892	-
<b>Ақша қаражатының жойылуы, барлығы</b>		<b>(28,526,920)</b>	<b>(13,341,902)</b>
Алынған қысқа мерзімді заемдар бойынша негізгі қарызды төлеу		(3,825,816)	(8,723,206)
Алынған ұзақ мерзімді заемдар бойынша негізгі қарызды төлеу		(24,593,707)	(4,295,286)
Бақыланбайтын меншік иелеріне төленген дивидендтер		(2,661)	(977)
Өзге төлемдер		(104,736)	(322,433)
<b>Қаржылық қызметтен алынған/(пайдаланылған) таза ақша қаражаты, оның ішінде</b>		<b>(21,731,187)</b>	<b>(4,068,226)</b>
<b>Қаржылық тоқтатылған қызметтен алынған таза ақша қаражаты</b>		<b>-</b>	<b>(1,893,128)</b>

**«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ****Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (жалғасы)**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<i>Ескерт.</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
<b>Бағам айырмасының шетел валютасындағы ақша қаражатының сальдосына әсері</b>		<b>(430,543)</b>	<b>(395,348)</b>
<b>Ақша қаражатының таза көбеюі/(азаяуы), оның ішінде</b>		<b>(15,077,090)</b>	<b>7,680,252</b>
Тоқтатылған қызметтен түскен ақша қаражатының таза азаюы		<b>(9,287)</b>	<b>(537,262)</b>
<b>Жыл басындағы ақша қаражаты, оның ішінде:</b>		<b>32,730,644</b>	<b>18,608,593</b>
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп бойынша жыл басындағы ақша қаражаты		<b>32,719,043</b>	<b>17,350,461</b>
Тоқтатылған қызмет бойынша жыл басындағы ақша қаражаты		<b>11,601</b>	<b>1,258,132</b>
<b>Жыл соңындағы ақша қаражаты, оның ішінде:</b>		<b>17,653,554</b>	<b>26,288,845</b>
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп бойынша жыл соңындағы ақша қаражаты		<b>17,651,240</b>	<b>25,567,975</b>
Тоқтатылған қызмет бойынша жыл соңындағы ақша қаражаты		<b>2,314</b>	<b>720,870</b>

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі сомалар тоқтатылған қызметті ескере отырып, жалпы негізде ұсынылды.

## **1 Самұрық-Энерго тобы және оның қызметі**

Осы қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептілік «Самұрық-Энерго» АҚ (бұдан әрі – «Компания») мен оның еншілес компаниялары (бұдан әрі – бірлесіп «Топ» деп аталады) үшін 2018 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айға 34 «Аралық қаржылық есептілік» ХҚЕС-ке сәйкес әзірленді.

Компания 2007 жылы 18 сәуірде құрылып, 2007 жылы 10 мамырда тіркелген. Компания Қазақстан Республикасының заңнамаларына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылған. Топ Қазақстан Республикасы энергетикалық кешенінің кәсіпорындарын шоғырландыру мақсатында құрылды.

Компанияның акционері «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ болып табылады (бұдан әрі - «Самұрық-Қазына»).

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, Компанияның жалғыз акционері «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына») болып табылады. ҚР Үкіметі - Компанияны түпкі бақылаушы тарап болып табылады.

### **Негізгі қызмет**

Топ қызметінің негізгі түрлері көмір, көмірсутек, су ресурстары мен жаңартылатын энергия көздері негізінде электр және жылу энергиясын, ыстық суды өндіру, оларды халыққа, өнеркәсіптік кәсіпорындарға сату, электр энергиясын тасымалдау, желідегі электрді техникалық бөлу, су және жылу электр станцияларын салу, жаңартылатын электр энергиясы көздерін салу және пайдалану, сондай-ақ су электр станцияларының мүлкітік кешендерін жалға алу болып табылады.

Топтың еншілес компаниялары мен оның табиғи монополиялар мен реттелетін нарықтардың субъектілері және бәсекелес нарықта басым жағдайға ие субъектілер болып табылатын бірлескен кәсіпорындарының операциялық қызметі «Табиғи монополиялар мен реттелетін нарықтар туралы», «Бәсекелестік туралы» ҚР заңдарымен реттеледі. Энергетикалық компаниялардың қызмет түрлеріне байланысты тарифтік реттеу тарифтік реттеу ҚР Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетінің (бұдан әрі – Комитет) немесе салалық министрлік – ҚР Энергетика министрлігінің (бұдан әрі – ЭМ) құзыретіне жатады.

Энергия өндіруші ұйымдар үшін электр энергиясына 2016-2018жж. кезеңіне тарифтер Энергетика министрінің 2015 ж. 27 ақпандағы №60 «Энергия өндіруші ұйымдар тобы үшін электр энергиясына шекті тарифтерді бекіту туралы» бұйрығымен бекітілген. Жаңартылатын энергия көздерін пайдаланатын объектілер өндіретін электр энергиясын жеткізуге белгіленген тарифтер тіркелген және ЖЭК технологиясына қарай (жел, күн және басқа электр станциялары бөлек) ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілген, сондай-ақ жыл сайын индекстеуге жатады. Мұның үстіне есептеу-қаржы орталығы сатып алушы, ал энергия өндіруші ұйым сатушы ретінде. Энергия жеткізуші компаниялар үшін электр энергиясын жеткізу мен бөлуге, жылу энергиясын өндіруге белгіленген тарифтер мен энергиямен жабдықтауға (ЭЖ) бөлінген тарифтерді ҚР Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитеті реттейді. Комитет реттеу мен бақылау жасауды заңнамалар мен нормативтік-құқықтық актілерге қатаң сәйкестікте жүзеге асырады.

Тарифтер бойынша шешімдерге белгілі бір дәрежеде әлеуметтік және саяси мәселелердің де ықпалы тиеді. ҚР Үкіметінің экономикалық, әлеуметтік және өзге саясаттарының Топ қызметінің операциялық қызметіне айтарлықтай ықпалы болуы мүмкін.

### **Қызмет жүзеге асырылатын мекенжайы мен орыны**

Компанияның бас кеңсесінің мекенжайы мен қызметін жүзеге асыратын орны: Қазақстан Республикасы, Астана қ., Қабанбай батыр даңғылы, 15А.



## **2 Қаржылық есептілікті дайындау негізі және есептік саясаттың негізгі ережелері**

### *Қаржылық есептілікті дайындау негізі*

2018 жылғы 31 наурызда аяқталған үш ай үшін осы қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептілік қаржылық құралдарды әділ құн бойынша бастапқы тану арқылы түзете отырып, бастапқы құн бойынша бағалау қағидатынан шыға отырып, 34 «Аралық қаржылық есептілік» ҚЕХС-ке (IAS) сәйкес әзірленді. Осы шоғырландырылған аралық қаржылық есептілікті әзірлеген кезде пайдаланылған есептік саясаттың негізгі ережелері табыс салығын ескеруді қоспағанда соңғы қаржылық жылғы есептілікті әзірлеген кезде пайдаланылған есептік саясаттың ережелеріне сәйкес келеді. Осы қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептілік ҚЕХС-ке сәйкес әзірленген Топтың 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілікпен бірге таныстырылуға жатады. Аталған қысқартылған шоғырландырылған аралық қаржылық есептілікті әзірлеген кезде пайдаланылған есептік саясат қағидаттары табыс салығын ескеруді қоспағанда алдыңғы қаржылық жылы қолданылған есептік саясаттың қағидаттарына сәйкес келеді.

Аралық кезең үшін табыс салығы бойынша шығындар барлық қаржылық жыл үшін күтілетін табыс салығының есептелген орташа қолданыстағы мөлшерлемесіне негізделеді.

**Операциялардың маусымдығы.** Топтың қызметі маусымдық тербелістерге ұшырайды. Электр энергиясын жеткізу, жылу және электр энергиясын өндіру көлемдерінің тербелісі қазаннан бастап сәуірге дейін созылатын жылыту маусымына байланысты.

Соған қоса, Топ жүргізген жөндеу мен техникалық қызмет көрсету маусымдық тербелістерге ұшырауы мүмкін. Техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі жұмысының маңызды көлемі 2018 жылғы екінші жартысында жүргізіледі деп күтіледі, бұл Топтың шығындарын, энергия блоктарының бос тұру уақытын және электр энергиясы өндірісінің деңгейінің азаюын елеулі арттырады.

### **Айырбас бағамдары**

Қалдықтарды шетел валютада қайта есепеу үшін пайдаланылған 2018 жылғы 31 желтоқсандағы ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллар үшін 318.31 теңгені (2017ж. 31 жетоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 332.33 теңге) және 1 ресей рублі үшін 5.53 теңгені (2017ж. 31 желтоқсан: 1 ресей рублі үшін 5.76 теңге) құрайды.

### **3 Жаңа есептік ережелер**

Төменде берілген стандарттардың өзгерістері Топ үшін 2017 жылғы 1 қаңтардан бастап міндетті болды, бірақ Топқа елеулі әсерін тигізген жоқ.

- «Ақпаратты ашу саласындағы бастама» - ХҚЕС (IAS) 7-ге түзетулер (2016 жылғы 29 қаңтарда шығарылды, 2017 жылғы 1 қаңтарда және осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Сатылмаған залалдар бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтерді тану» - ХҚЕС (IAS) 12-ге түзетулер (2016 жылғы 19 қаңтарда шығарылды және 2017 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының жыл сайынғы жетілдірулеріне енгізілген ХҚЕС (IFRS) 12-ге түзетулер, 2014-2016 жж. (2016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және 2017 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

#### *Жаңа стандарттар және түсіндірмелер*

2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңін үшін міндетті болып табылатын және Топ мерзімінен бұрын қабылдамаған бірқатар жаңа стандарттар мен түсіндірмелер жарияланды.

**«Қаржылық құралдар» ХҚЕС (IFRS) 9 (2014 ж. шілдеде енгізілген өзгерістерімен, 2018 жылдың 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).** Жаңа стандарттың негізгі ерекшеліктері мыналарға негізделеді:

- Қаржылық активтер үш бағалау санаты бойынша жіктелуі тиіс: кейіннен амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, кейіннен өзгеруі басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар, сондай-ақ, өзгеруі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар.
- Борыштық құралдарды жіктеу кәсіпорынның қаржылық активтерді басқару жөніндегі бизнес-моделіне және шартта қарастырылған ақшалай қаржы ағындары негізгі қарыз бен пайыздардың есебіне төленетін төлемдер ғана болып табылуына байланысты болады. Егер борыштық құрал ақша алуға арналса, оның үстіне егер бұл ретте ол да негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдерді ғана қарастырса ол амортизацияланған құн бойынша ескерілуі мүмкін. Тек негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдерді ғана қарастыратын және портфельде ұсталатын борыштық құралдар кейіннен басқа жиынтық кіріс құрамында әділ құн бойынша бағаланатын ретінде классификациялануы мүмкін, егер кәсіпорын оларды активтер бойынша ақша ағындарын алу үшін ұстап отырса, және активтерін сатса. Негізгі қарыз бен пайыздар есебіне төлемдер ғана болып табылатын ақша қаражаты жоқ қаржылық активтерді өзгеруі кірістің немесе шығынның құрамында көрсетілетін (мысалы, туынды қаржы құралдары) әділ құн бойынша бағалау керек. Кіріктірілген қаржы құралдары енді қаржы активтерінен бөлінбейді, бірақ негізгі қарыз бен пайыздардың есебіне төленетін төлемдер ғана қарастырылған шарттарды бағалау кезінде ескеріледі.
- Үлестік құралдарға инвестициялар әрқашан да әділ құн бойынша бағалануы тиіс. Бұл ретте құрал саудаға арналмаған болса, басшылық басқа жиынтық кіріс құрамында өзгертуге жатпайтын әділ құнның өзгеруін көрсету туралы шешім қабылдауы мүмкін. Егер борыштық құрал саудаға арналса, онда әділ құнның өзгеруі кірістің немесе шығынның құрамында көрсетіледі.
- ХҚЕС (IAS) 39 талаптарының қаржылық міндеттемелерін жіктеу мен бағалауға қатысты басым бөлігі өзгеріссіз ХҚЕС (IFRS) 9 ауыстырылды. Негізгі ерекшелігі кәсіпорынға қойылған әділ құны бойынша кірістің немесе шығыстың құрамында, басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін санатқа жатқызылған қаржылық міндеттемелер бойынша меншікті несиелік тәуекелдің өзгеруі әсерін ашу талабы болып табылады.
- ХҚЕС (IFRS) 9 құнсыздану шығындарын танудың жаңа моделін енгізеді: күтілетін шығындар моделі. Бастапқы тану сәтінен бастап қаржылық активтердің несиелік сапасының өзгеруіне негізделген «үш кезеңдік» тәсіл бар. Практикада жаңа ережелер бастапқы қаржылық активтерді таныған кезде кәсіпорындар шығындарды бірден құнсызданудан несиелік шығындар болып табылмайтын (немесе сауда дебиторлық қарыз үшін қаржылық құрал мерзімі ішінде күтілетін несиелік шығындар сомасында) 12 айда күтілетін несиелік шығындар сомасында тануға тиіс екендігін білдіреді. Егер несиелік тәуекелде айтарлықтай ұлғаю орын алса, онда құнсыздану 12 айда күтілетін несиелік шығындардан емес, қаржылық құрал мерзіміне күтілетін несиелік шығындарға сүйене отырып бағаланады. Модель сауда дебиторлық берешекті қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекті операциялық оңайлатуды қарастырады.
- Хеджирлеуді есепке алуға қойылатын талаптар тәуекелдерді басқаруға көбірек сәйкес болу үшін түзетілді. Стандарт кәсіпкерлерге хеджирлеуді есепке алу талаптарын қолдана отырып, ХҚЕС (IFRS) 9 жазылған есептік саясаттың және ХҚЕС (IAS) 39 хеджирлеудің барлық құралдарына қолдануды жалғастырудың арасында таңдау мүмкіндігін ұсынады, өйткені қазіргі кезде стандартта макрохеджирлеу жағдайлары үшін есепке алу қарастырылмаған.

### **3 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)**

Топтың 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді талдау қорытындысы бойынша және аталған күнгі фактілер мен жағдай негізінде Топ басшылығы 2018 ж. 1 қаңтардан бастап жаңа стандартты қолдану оның шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізеді деп күтеді.

Жаңа стандарттың негізгі ерекшеліктері мыналарға негізделеді:

- Қаржылық активтер үш бағалау санаты бойынша жіктелуі тиіс: кейіннен амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, кейіннен өзгеруі басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар, сондай-ақ, өзгеруі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар.
- Борыштық құралдарды жіктеу кәсіпорынның қаржылық активтерді басқару жөніндегі бизнес-моделіне және шартта қарастырылған ақшалай қаржы ағындары негізгі қарыз бен пайыздардың есебіне төленетін төлемдер ғана болып табылуына байланысты болады. Егер борыштық құрал ақша алуға арналса, оның үстіне егер бұл ретте ол да негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдерді ғана қарастырса ол амортизацияланған құн бойынша ескерілуі мүмкін. Тек негізгі қарыз немесе пайыздардың есебіне төлемдерді ғана қарастыратын және портфельде ұсталатын борыштық құралдар кейіннен басқа жиынтық кіріс құрамында әділ құн бойынша бағаланатын ретінде классификациялануы мүмкін, егер кәсіпорын оларды активтер бойынша ақша ағындарын алу үшін ұстап отырса, және активтерін сатса. Негізгі қарыз бен пайыздар есебіне төлемдер ғана болып табылатын ақша қаражаты жоқ қаржылық активтерді өзгеруі кірістің немесе шығынның құрамында көрсетілетін (мысалы, туынды қаржы құралдары) әділ құн бойынша бағалау керек. Кіріктірілген қаржы құралдары енді қаржы активтерінен бөлінбейді, бірақ негізгі қарыз бен пайыздардың есебіне төленетін төлемдер ғана қарастырылған шарттарды бағалау кезінде ескеріледі.
- Үлестік құралдарға инвестициялар әрқашан да әділ құн бойынша бағалануы тиіс. Бұл ретте өқрал саудаға арналмаған болса, басшылық басқа жиынтық кіріс құрамында өзгертуге жатпайтын әділ құнның өзгеруін көрсету туралы шешім қабылдауы мүмкін. Егер борыштық құрал саудаға арналса, онда әділ құнның өзгеруі кірістің немесе шығынның құрамында көрсетіледі.
- ХҚЕС (IAS) 39 талаптарының қаржылық міндеттемелерін жіктеу мен бағалауға қатысты басым бөлігі өзгеріссіз ХҚЕС (IFRS) 9 ауыстырылды. Негізгі ерекшелігі кәсіпорынға қойылған әділ құны бойынша пайданың немесе залалдың құрамында, басқа жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін санатқа жатқызылған қаржылық міндеттемелер бойынша меншікті несиелік тәуекелдің өзгеруі әсерін ашу талабы болып табылады. ХҚЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкес, Компаниялар алдағы уақытта күтілетін залалдардың «үш сатылы» моделіне сәйкес барлық күтілетін несиелік залалдарды ескеруге міндетті.
- Егер есепті күнгі жағдай бойынша алғашқы таныған сәттен бастап қаржы құралдары бойынша кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаса, Компаниялар 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада аталған қаржылық құралдар бойынша залалға сәйкес бағалау резервін бағалауы тиіс.
- Әрбір есептік күнгі жағдай бойынша Компаниялар қаржылық құралдар бойынша, егер аталған қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел бастапқы таныған сәттен бастап айтарлықтай ұлғайса залалдарға арналған бағалау резервін бүкіл мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада бағалауға тиіс.

Жаңа стандартқа көшкен кезде Топ сырттан консультация беретін ұйымдарды тартқан жоқ. Қазіргі кезде Топ Самұрық-Қазына құрған жұмыс тобы аясында аталған стандартты ендіру бойынша іс-шараларды өткізуде.

Іс-шаралардың нәтижелері бойынша Топ көшудің ретроспективті әдісін таңдады. Сонымен қатар Топ қаржы құралдарының жіктеліміне талдау жасады, соған сәйкес қаржылық активтер мен Топтың міндеттемелерін жіктеу өзгеріссіз қалып отыр. Қаржы құралдарын есепке алу амортизацияланған құн бойынша жүргізіледі.

**«Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімге» түзетулер ХҚЕС (IFRS) 15 (2016 жылғы 12 сәуірде шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).** Түзетулер стандарттың негізін қалайтын қағидаттардың өзгеруіне әкеп соқпайды, бірақ осы қағидаттар қалай қолданылуы тиіс екенін түсіндіреді. Түзетулерде шарт бойынша талаптарды орындауға қатысты міндеттерді (сатып алушыға тауарды немесе қызметті тапсыруға уәде беру) қалай анықтау; компания принципіал (тауарды немесе қызметті жеткізуші) немесе агент (тауардың немесе қызметті жеткізуді ұйымдастыруға жауап беретін) болып табылатын қалай белгілеу; сондай-ақ белгілі бір уақытта немесе кезең ішінде лицензия беруден алған түсімді тану керек/керек еместігін қалай анықтау қажеттігін түсіндіреді. Түзетулердің түсіндірмесіне қоса қосымша екі талаптарды орындаудан босату талабы кіреді, бұл жаңа стандартты алғаш рет қолданып тұрған компанияға шығындар мен есепке алудың қиындық деңгейін азайтуға мүмкіндік береді. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарттың қаржылық есептілікке қалай әсер ететінін бағалайды.

2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен жасалатын шарттардан түсетін түсім» (2018 жылы 28 мамырда шығарылған) күшіне енеді. Жаңа стандарт негізгі қағидатты енгізеді, оған сәйкес түсімді тану осы тауарларға немесе қызметтерге айырбастауды алу үшін болжанатын сомада сатып алушыларға шарты бойынша уәде етілген тауарлар немесе қызметтердің жеткізілгенін көрсету үшін жүргізіледі.

### **3 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)**

Қазіргі кезге дейін Топ жаңа стандарттың қаржылық есептілікке тигізетін әсеріне 5-қадам моделі бойынша алдын ала бағалау жүргізді:

**1-қадам: Сатып алушымен жасалатын шартты сәйкестендіру.** Топтың негізгі қызметі ҚР аумағында электр энергиясын өндіру, жеткізу және тарату болып табылады. Топтың шоғырландырылған түсімінің негізгі үлесі (90% және одан көбі) электр және жылу энергиясын сату мен жеткізуден түсетін түсімнің үлесіне тиеді. Қызметтердің/тауарлардың әрбір түрін сату жеке сатып алушыға жеке, сәйкестендірілетін шартпен ресімделеді.

**2-қадам: Орындалуға тиіс шарттық міндеттемелерді сәйкестендіру.** Шарттың талаптарына сәйкес, Топтың еншілес ұйымдарының электр және жылу энергиясын сату мен жеткізуге қатысты орындалуға тиісті міндеттемелері шартты жасасқан сәтте анықталады. Топ бойынша электр және жылу энергиясын сату мен өткізуге арналған шарттарда ілеспе және/немесе қосымша қызметтер болмайды.

**3-қадам: Мәміленің бағасын анықтау.** Топтың негізгі қызметі «Электр энергетикасы туралы», Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы», «Бәсекелестік туралы» ҚР Заңдарымен реттеледі, соған сәйкес Топтың еншілес ұйымдары Топтың еншілес ұйымдары табиғи монополиялар субъектілері болып табылады. Осылайша, түсім сомасы уәкілетті орган - ҚР Энергетика министрлігінің электр, жылу энергиясына бекіткен тарифтеріне сүйене отырып анықталады.

**4-қадам: Орындалуы тиіс міндеттемелер арасындағы мәміленің бағасын бөлу.** Шарттың талаптарына сәйкес, электр және жылу энергиясын сату мен жеткізуге белгіленген шарт сомасы электр немесе жылу энергиясының сатылған немесе жеткізілген көлемінің бағасы болып табылады, бұл қызметтің/тауардың өз алдына жеке объектісі болып есептеледі.

**5-қадам: Шарттық міндеттемелерді жасаған сәтте немесе оны орындау шамасына қарай түсімді тану.** Электр және/немесе жылу энергиясын сату және/немесе жеткізу қызметінен түскен түсім бір есептік кезең ішінде жеткізілген немесе сатылған электр/жылу энергиясының нақты көлемі негізінде танылады.

ХҚЕС (IFRS) 15-тің ауыспалы ережелеріне сәйкес, Топ 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікке көшудің модификацияланған ретроспективті әдісін таңдады, ол Топ ХҚЕС (IFRS) 15-ті қолданатын алғашқы жыл болмақ.

ХҚЕС (IFRS) 15-ті қолдану есептік саясатқа өзгерістер енгізуге және шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілген мүмкін болатын түзетулерді көрсетуге алып келеді. 2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Топтың ұдайы алынатын табыстарының ағынына жасалған талдау, жоғарыда көрсетілгендей, жеке шарттардың талаптары мен көрсетілген күні болған фактілер мен жағдайлан негізінде, сондай-ақ модификацияланған ретроспективті көшу әдісін қолдануды ескере отырып, Топ басшылығы 2018 ж. 1 қаңтардан жаңа стандартты қолдану шоғырландырылған қаржылық есептілікке әсерін тигізбейді деп болжайды.

### **3 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)**

**«Жалға алу» ХҚЕС (IFRS) 16 (2016 жылғы қаңтарда шығарылды және 2019 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).** Жаңа стандарт жалға алу операцияларына қатысты есептілікте ақпаратты тану, бағалау, ұсыну және ашу қағидаттарын белгілейді. Жалға алудың барлық шарттары жалға алу шарты қолданысқа енгізілген сәттен бастап жалға алушының активті пайдалану құқығын алуға, сондай-ақ егер жалдау төлемдері уақыт кезеңі ішінде жүзеге асырылатын болса қаржыландыруды алуына әкеп соғады. Осыған байланысты, ХҚЕС (IFRS) 16 жалға алуды бұны ХҚЕС (IFRS) 17 қарастыратындай, операциялық және қаржылық ретінде жіктеуді жояды және оның орнына жалға алушылар үшін жалдау операцияларын есепке алудың бірыңғай моделін енгізеді. Жалға алушылар мыналарды тануға тиіс: (а) жалға алу объектісінің құны шамалы болған кездегі жағдайларды қоспағанда, әрекет ету мерзімі 12 айдан асатын барлық жалдау шарттарына қатысты активтер мен міндеттемелер; және (б) табыстар мен залалдар туралы есепте жалдау міндеттемелері бойынша пайыздардан бөлек жалдау объектілерінің амортизациясы. Жалға берушіден алынған жалға алуды есепке алуға қатысты ХҚЕС (IFRS) 16 ХҚЕС-те (IFRS) 17 қарастырылған есепке алу талаптарын сақтайды. Осылайша, жалға беруші жалдау шарттарын операциялық немесе қаржылық жалдау ретінде жіктей және тиісінше оларды есептілікте әртүрлі көрсете береді. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарттың қаржылық есептілікке қалай әсер ететініне бағалау жасайды.

**«Ақпаратты ашу саласындағы бастамашылық» – ХҚЕС (IAS) 7-ге түзетулер (2016 жылғы 29 қаңтарда шығарылды және 2017 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).** ХҚЕС (IAS) 7-ге енгізілген түзетулер қаржылық қызмет нәтижесінде туындайтын міндеттемелердегі өзгерістер туралы ақпараттың ашылуын талап етеді. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарттың қаржылық есептілікке қалай әсер ететініне бағалау жасайды.

Стандарттар мен түсініктер күшіне енгеннен кейін Топтың қаржылық есептілігіне елеулі әсерін тигізбейді деп болжанады.

- «Инвестордың активтерді қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға сатуы немесе енгізуі» – ХҚЕС-ке (IFRS) 10-ға және ХҚЕС-ке (IAS) 28-ге түзетулер (2014 жылғы 11 қыркүйекте шығарылды және Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес белгілеген күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- «Сатылмаған залалдар бойынша кейінге қалдырылған салықтық активтерді тану» - ХҚЕС (IAS) 12-ге түзетулер (2016 жылғы 19 қаңтарда шығарылды және 2017 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).
- «Акцияларда негізделген төлем» ХҚЕС (IFRS) 2-ге түзетулер (2016 жылғы 20 маусымда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында басталатын жылдық кезеңдер үшін немесе осы күннен кейін күшіне енеді).
- «Қаржылық құралдар» ХҚЕС (IFRS) 9-ды және «Сақтандыру шарттары» ХҚЕС (IFRS) 4-ті қолдану – ХҚЕС 4-ке түзетулер (IFRS) (2016 жылғы 12 қыркүйекте шығарылды және таңдалған тәсілге қарай күшіне енеді: 2017 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін – уақыт ерекшелігін таңдаған ұйымдар үшін және ұйым ХҚЕС-ті (IFRS) 9-ды алғашқы рет қолданған жылдық кезең үшін – салу тәсілін таңдаған ұйымдар үшін).
- Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын жыл сайын жетілдіру, 2014-2016 жж. (2016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және ХҚЕС (IFRS) 12-ге түзетулерді қолдану бөлігінде 2017 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін, ХҚЕС-ке (IFRS) 1 және ХҚЕС-ке (IAS) 28-ге қатысты түзетулерді қолдану бөлігінде - 2018 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- ХҚЕТК (IFRIC) 22 – Шетел валютасындағы операциялар және өтемақыны алдын ала төлеу (2016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).
- Инвестициялық жылжымайтын мүліктің құрамына немесе оның құрамынан аудару – ХҚЕС (IAS) 40-қа түзетулер (2016 жылғы 8 желтоқсанда шығарылды және 2018 ж. 1 қаңтарында немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді).

Егер жоғарыда өзгеше көрсетілмесе, аталған жаңа стандарттар мен түсініктемелер Топтың қаржылық есептілігіне айтарлықтай ықпал етпейді деп болжанып отыр.

#### **4 Есептік саясатты пайдаланудағы маңызды есептік бағалау мен кәсіби пайымдар**

##### **Негізгі құралдарды есепке алу**

KEGOC-тің еншілес ұйымы - Есептеу-қаржы орталығы ЖЭК-тен электр энергиясын өндіретін компаниялардан өндірілген электр энергиясын түгел сатып алып, агент көмір мен көмірсутегіден электр энергиясын өндіретін станцияларға қайта сататын агент ретінде қызмет етеді. Бүкіл электр энергиясы станциядан құнсыздану мөлшерлемесіне қарай жыл сайын түзетіліп отыратын нарықтағыдан жоғары ескертілген тариф бойынша сатып алынады.

КХҚЕС-ке (IFRIC) сәйкес, мұндай сипаттағы 4 шарт жалдау шартының белгілерінен тұруы мүмкін. Басшылық КХҚЕС (IFRIC) 4 талаптарын бағалап, бұл шарт операциялық жалдау шарты болып табылады деген пікірге келді, мұнда БЖЭС пен Қалшағай СЭС жалға берушілер болып табылады. Сәйкесінше, бұл станциялардың электр энергиясын сатудан түскен түсімі электр станцияларын жалға беруден түскен табыстың құрамына енгізілді.

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, инвестициялық меншіктің әділ құнын бағалау негізінде Топ инвестициялық меншіктің құнсыздану белгілерін анықтамады (2016 ж. 31 желтоқсан: белгілер жоқ).

##### **Электр энергиясын сатудан түскен түсімді тану**

Топ электр энергиясын тұтынушылардың есептеуіштеріндегі көрсеткіштер деректеріне сәйкес электр энергиясын жеткізген сәттегі түсімді таниды. Есептеуіштердің көрсеткіштері тұтынушыларға ай сайын беріледі және Топ олардың дұрыстығын ішінара таңдай отырып тексереді. Топ тұтынылған электр энергиясы үшін шоттарды ұсыну бойынша үрдістер кезеңділігінің нәтижесінде тұтынушыларға шоттар берілмеген есептік кезеңнің соңында электр энергиясының айтарлықтай бөлімін сатты. Топ бағалау негізінде есептеуіш көрсеткіштерін соңғы рет алған сәттен бастап есептік кезеңнің соңына дейін сатылған электр энергиясынан түскен табысты таниды. Топтың ұстанымына сәйкес, сатып алынатын тұтынылған, бірақ сату бағасына көбейтілетін есептік айдың соңында қойылған электр энергиясының күн сайынғы сатып алу көлемі есептеледі.

##### **Негізгі құралдарды тиімді пайдалану мерзімдері**

Негізгі құрал-жабдықтардың пайдалы қызметінің мерзімін бағалау осыған ұқсас активтерге қатысы бар тәжірибе негізіндегі кәсіби пайымдауларды пайдалану арқылы жүзеге асты. Осы активтермен байланысты келешектегі экономикалық пайда негізінен оларды пайдалану нәтижесінде алынады. Дегенмен, технологиялық және коммерциялық тұрғыдан тозу, сондай-ақ, құрал-жабдықтың тозуы сияқты басқа факторлар көбінесе осы активтермен байланысты экономикалық пайданың азаюына әкеледі. Басшылық аталған активтер Топқа экономикалық пайда әкелетін есептік кезеңге сүйене отырып, активтердің ағымдағы техникалық жағдайына байланысты негізгі құралдарды табысты пайдаланудың қалған мерзімін бағалайды. Және келесі негізгі факторлар назарға алынады: (а) активтерді пайдаланудың болжалды мерзімі; (б) техникалық қызмет көрсетудің эксплуатациялық сипаттамалар мен регламентіне байланысты құрал-жабдықтың болжалды физикалық тозуы және (в) нарықтық жағдайлардың өзгеруі нәтижесінде технологиялық және коммерциялық тұрғыдан алып қарағанда құрал-жабдықтардың моральдық тозуы.

##### **Әкімдік алдындағы берешек**

2009 жылы «Алатау Жарық Компаниясы» АҚ (бұдан әрі - «АЖК») Алматы қаласының әкімдігімен (бұдан әрі - «Әкімдік») Әкімдік алдындағы АЖК-ның берешегін жою туралы сот процесіне қатысты. 2014 жылғы 14 ақпанда Әкімдік пен АЖК Әкімдік алдындағы АЖК-ның берешегін реттеу тәртібі туралы бейбіт келісімге қол қойды. Мұның үстіне, АЖК өзінің берешегін өтеу есебіне, басқаларды қоспағанда, Әкімдіктің коммуналдық меншігіндегі және сенімді басқаруындағы электр желілерін меншігіне алуға міндеттенеді. АЖК-ның Әкімдік алдындағы міндеттемелерінің сомасы бейбіт келісім аясында алдыңғы жылдар ішінде төленген барлық төлемдерді шегергенде 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, 5,841,514 мың теңгені құрады (2016 жылғы 31 желтоқсан: 5,841,514 мың теңге).

#### **4 Есептік саясатты пайдаланудағы маңызды есептік бағалау мен кәсіби пайымдар (жалғасы)**

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, электр желілерін меншікке қабылдау аяқталған жоқ. Топ төлем төлеуден босатылған кезде, яғни бейбіт келісім тараптарының барлық іс-әрекеттерін орындаған сәтінде, атап айтқанда, Әкімдіктен электр желілерін меншікке қабылдаған сәттен бастап бұл міндеттемелерді тануды тоқтатады. Мұның үстіне Топ міндеттемелерді жапқан кезде қалатын 5,841,514 мың теңге мөлшеріндегі пайданы таниды.

#### **5 Байланысты тараптардың есептері мен операциялары**

Бір-бірімен байланысты тараптардың анықтамасы «Бір-бірімен байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу» БЕХС 24-те келтірілген. Егер тараптардың біреуі басқасын бақылау мүмкіндігіне ие болса, жалпы бақылауда болса немесе басқа тараптың қаржылық және операциялық шешімдерді қабылдауын бірлесіп бақылайтын болса онда тараптар бір-бірімен байланысты саналады. Тараптар бір-бірімен байланысты екендігі туралы мәселені шешу кезінде тараптардың заңдық формасы ғана емес, олардың өзара қатынастарының сипаты да назарға алынады. Бас компания және Компанияның соңғы бақылаушы тарапына 1-ескертпеде анықтама берілген.

Бір-бірімен байланысты тараптар Самұрық-Қазына бақылауындағы компаниялардан тұрады. Мемлекет Топқа басшылық жасайды. Топ қазақстан мемлекеті бақылау, бірлескен бақылау жасайтындықтан немесе бұндай тараптарға маңызды әсер ететіндіктен, мемлекет пен оның байланысты тараптарымен жасалған дербес маңызды емес мәмілелер және есептеулер бойынша қалдықтар туралы ақпаратты ашудан босатуды қабылдауды шешті.

Топ мемлекеттің қатысатын көп ұйымдардан тауарларды сатып алуды және жеткізуді жүзеге асырады. Бұндай сатып алулар мен жеткізулер бөлек маңызды емес сомаларды құрайды және әдетте коммерциялық негізде жүзеге асырылады. Мемлекетпен жасалатын операцияларға 27-ескертпеде көрсетілген салық бойынша есептеулер де жатады.

2018 жылғы 31 наурызда және 2017 жылғы 31 желтоқсанда есептердің шоттары бойынша қалдыққа ие немесе Топ операциялар жасаған бір-бірімен байланысты тараптармен өзара қарым-қатынас сипаты төменде көрсетілген.

**5 Байланысты тараптардың есептері мен операциялары (жалғасы)**

Төменде 2018 жылғы 31 наурыздағы бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша өтелмеген қалдықтар көрсетілген (істен шығу тобы бойынша қалдықтарды қоса алғанда):

	<b>Ортақ бақылауда ғы компаниял ар</b>	<b>Самұрық- Энергоның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары</b>	<b>Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары</b>	<b>Акционер</b>	<b>Мемлекет бақылауынд ағы ұйымдар</b>
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек пен басқа дебиторлық берешек	1,521,964	376,607	2,327	-	9,061,979
Ақша қаражаттары мен оның эквиваленттері	2,953	-	-	-	2,223,457
Берілген заемдар	-	-	-	-	-
Өзге қысқа мерзімді активтер	79,854	91,031	-	-	20,549
Алынған заемдар	-	-	5,170	58,806,704	18,230,556
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер				518,693	
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және басқа кредиторлық берешек	1,367,307	2,734,859	-	-	371,409
Өзге кредиторлық берешек	10,484	6,213	-	79,576	11,442



**5 Байланысты тараптардың есептері мен операциялары (жалғасы)**

Төменде 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша өтелмеген қалдықтар көрсетілген (істен шығу тобы бойынша қалдықтарды қоса алғанда):

	Ортақ бақылауда ғы компаниялар	Самұрық- Энергоның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялар	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары	Акционер	Мемлекет бақылауын дағы ұйымдар
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек пен басқа дебиторлық берешек	1,243,074	352,364	3,335	-	6,993,904
Ақша қаражаттары мен оның эквиваленттері	2,979	-	-	-	-
Берілген заемдар	-	348,009	-	-	-
Басқа қысқа мерзімді активтер	51,985	1,281,082	-	-	-
Алынған заемдар	-	-	5,264	59,959,841	20,000,413
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және басқа кредиторлық берешек	3,316,445	1,913,663	-	-	497,310
Өзге кредиторлық берешек	10,266	7,809	1,587	55,022	84,273

Төменде 2018 жылғы 31 наурызда аяқталған 3 айдағы бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша кіріс пен шығыстың баптары көрсетілген (істен шыққан топтың айналымын қоса алғанда):

	Ортақ бақылауда ғы компаниялар	Самұрық- Энергоның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялар	Самұрық- Қазынаның бірлескен кәсіпорын- дары мен қауымдасқан компаниялары	Акционер	Мемлекет бақылауын дағы ұйымдар
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>					
Түсім	6,995,440	663,192	8,927	-	10,298,345
Өзіндік құн	9,054,061	19	-	-	661,900
Жалпы және әкімшілік шығыстар	90,653	-	-	-	-
Сату бойынша шығыстар	4,613,613	-	-	-	-
Басқа шығыстар	108,592	402,924	-	21,923	-
Басқа кірістер	112,137	-	-	-	-
Қаржылық шығыстар	-	-	-	1,499,493	325,734
Қаржылық кірістер	-	11,447	-	-	133,417

**5 Байланысты тараптардың есептері мен операциялары (жалғасы)**

Төменде 2018 жылғы 31 наурызда аяқталған үш айдағы бір-бірімен байланысты тараптардың операциялары бойынша кіріс пен шығыстың баптары көрсетілген (істен шыққан топтың айналымын қоса алғанда):

Қазақстан теңгесімен, мың	Ортақ кәсіпорын-дары	Самұрық-Энергоның бірлескен кәсіпорын-дары	Самұрық-Қазынаның бірлескен кәсіпорын-дары	Акционер	Мемлекеттік кәсіпорындар мен жасалған операциялар
	бақылаудағы компаниялар	мен қауымдасқан компаниялары	мен қауымдасқан компаниялары		
Түсім	9,133,819	700,264	768,020	-	8,432,062
Өзіндік құн	12,056,287	5,926,606	2,713	-	855,144
Жалпы және әкімшілік шығыстар	84,594	-	-	-	-
Сату бойынша шығыстар	3,092,620	-	-	-	-
Басқа шығыстар	132,541	-	-	23,990	-
Басқа кірістер	130,476	10,022	1,080	-	-
Қаржылық шығыстар	-	-	-	1,275,311	350,113
Қаржылық кірістер	-	-	-	3,240	-
Бағам айырмашылығына байланысты пайда (залал)	-	(10,564)	-	-	(703,257)

Төменде негізгі басқарушы персоналдың сыйақылары көрсетілген:

Қазақстан теңгесімен, мың	31 наурыз 2018ж.	31 наурыз 2017ж.
Негізгі басқарушы персонал	31,059	34,346
<b>Негізгі басқарушы персоналға берілетін барлық сыйақы</b>	<b>31,059</b>	<b>34,346</b>

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы беру қызметкерлерге еңбекақы, сыйақы мен басқа қысқа мерзімді сыйақылардың берілуін білдіреді. 2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, негізгі басқарушы ұжым 7 адамнан тұрады (2017 жылғы 31 желтоқсан: 8 адам).

Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелер байланысты тараптар үшін ұсынылатын тарифтер негізінде көрсетілген реттелетін қызметтердің қоспағанда, тараптардың арасында келісілген нарықтық мөлшерлемелерге міндетті түрде байланысты болмайтын жағдайларда жүзеге асырылды.

**«САМҰРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**  
**Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 31 наурыз 2018 жыл**

**6 Негізгі құралдар**

Төменде негізгі құралдардың теңгерімдік құнының өзгерістері ұсынылған:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>Ғимараттар мен құрылыстар</b>	<b>Машиналар және құрал-жабдықтар</b>	<b>Өзге</b>	<b>Аяқталмаған құрылыс</b>	<b>Барлығы</b>
2018 жылғы 1 қаңтардағы құны	232,596,485	601,987,987	13,553,867	121,628,104	969,766,443
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(48,090,846)	(133,166,147)	(5,129,319)	(2,815,126)	(189,201,438)
<b>2018 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құн</b>	<b>184,505,639</b>	<b>468,821,840</b>	<b>8,424,548</b>	<b>118,812,978</b>	<b>780,565,005</b>
Түсімдер	160,070	205,152	30,668	10,624,062	11,019,952
Ауыстырулар	708,777	2,519,730	375	(3,228,882)	-
Есептік бағалаудағы өзгеріс	92,653	-	-	-	92,653
Тозу	(2,533,157)	(9,080,455)	(232,641)	-	(11,846,253)
Істен шығу	(146)	(175)	(899)	(304,363)	(305,582)
<b>2018 жылғы 31 наурыздағы теңгерімдік құн</b>	<b>182,933,836</b>	<b>462,466,092</b>	<b>8,222,051</b>	<b>125,903,796</b>	<b>779,525,774</b>
2018 жылғы 31 наурыздағы құны	233,569,814	604,707,854	13,522,431	128,706,073	980,506,172
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(50,635,978)	(142,241,762)	(5,300,380)	(2,802,278)	(200,980,398)
<b>2018 жылғы 31 наурыздағы теңгерімдік құн</b>	<b>182,933,836</b>	<b>462,466,092</b>	<b>8,222,051</b>	<b>125,903,796</b>	<b>779,525,774</b>

2018 жылғы 1-тоқсандағы түсімдер сомасы 592,887 мың теңге (2017: 1,975,145 мың теңге) сомасындағы заемдар бойынша капиталдандырылған шығындардан тұрады.

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, теңгерімдік құны 6,030,091 мың теңгені құрайтын негізгі құралдар (2017ж. 31 желтоқсан: 5,433,562 мың теңге) Топтың «Қазақстан Даму банкі» АҚ-дан алған заемдары бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге ұсынылды.

## 6 Негізгі құралдар (жалғасы)

Тозу бойынша шығыстар бір жыл ішіндегі пайда мен залалдың мынадай баптарына жатқызылды:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
Сатудың өзіндік құны	11,663,046	11,071,142
Жалпы және әкімшілік шығыстар	179,946	213,889
Өзге операциялық шығыстар	3,261	3,941
<b>Тозу бойынша барлық шығыстар</b>	<b>11,846,253</b>	<b>11,288,972</b>

## 7 Материалдық емес активтер

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>Лицензиялар</b>	<b>Бағдарламалық жасақтама</b>	<b>Өзге</b>	<b>Барлығы</b>
2018 жылғы 1 қаңтардағы бастапқы құн	385,992	4,170,059	1,314,581	5,870,632
Жинақталған амортизация	(251,916)	(1,376,565)	(443,056)	(2,071,537)
<b>2018 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құн</b>	<b>134,076</b>	<b>2,793,494</b>	<b>871,525</b>	<b>3,799,095</b>
Түсімдер	-	489,632	503,972	993,602
Істен шығу	(898)	(3,219)	-	(4,117)
Ауыстырулар	-	293,802	-	293,802
Амортизация	(14,122)	(62,345)	(58,522)	(134,989)
2018 жылғы 31 наурыздағы бастапқы құн	381,062	4,844,801	1,816,172	7,042,035
Жинақталған амортизация	(262,006)	(1,333,437)	(499,198)	(20,94,641)
<b>2018 жылғы 31 наурыздағы теңгерімдік құн</b>	<b>119,056</b>	<b>3,511,364</b>	<b>1,316,973</b>	<b>4,947,393</b>

**8 Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастан компанияларға салынған инвестициялар**

Төмендегі кестеде Топтың бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға салған инвестицияларының теңгерімдік құнындағы өзгерістер көрсетілген.

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>Бірлескен кәсіпорындар</b>		<b>Қауымдасқан компаниялар</b>	<b>Барлығы</b>
	<b>ЕГРЭС-2</b>	<b>Forum Muider B.V.</b>	<b>Балқаш ЖЭС</b>	
<b>2017 ж. 1 қаңтардағы қалдық</b>	<b>31,810,629</b>	<b>26,524,888</b>	<b>27,570,523</b>	<b>85,906,040</b>
Құнсыздандырылған инвестициялар	-	-	(27,570,523)	(27,570,523)
Жыл ішіндегі пайданың/(залалдың) үлесі (Алынған)//қайтарылған дивидендтер	(9,546,005)	10,480,790	-	934,785
	-	(6,382,082)	-	(6,382,082)
<b>2017 ж. 31 желтоқсандағы қалдық</b>	<b>22,264,624</b>	<b>30,623,596</b>	<b>-</b>	<b>52,888,220</b>
Жыл ішіндегі пайданың/(залалдың) үлесі	2,779,155	4,197,637	-	6,976,792
Алынған дивидендтер	-	(82,326)	-	(82,326)
<b>2018ж. 31 желтоқсандағы қалдық</b>	<b>25,043,779</b>	<b>34,738,907</b>	<b>-</b>	<b>59,782,686</b>

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Топтың бірлесіп бақыланатын кәсіпорындарда мынадай меншік үлесі бар:

- ЕГРЭС-2 – 50%. Қалған 50% меншік үлесі «Интер-РАО ЕЭС» ААҚ-ға тиесілі
- Forum Muider – 50%. Қалған 50% меншік үлесі UC RUSAL-ға тиесілі.

«Еуразия Даму Банкі» АҚ алдында ЕГРЭС-2 заемы бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге Кепілді келісімшарт жасалған күні 10,582,636 сомаға бағаланған «ЕГРЭС-2» АҚ-ның 100% акциясы қойылды.

2014 жылы ЕГРЭС-2 2013 жылы үшін 3,000,000 мың теңге мөлшерінде дивиденттерді жариялады. 2016 жылы ішінде ЕГРЭС-2 1,500,000 мың теңге сомасында бұрын жариялаған дивиденттерді қайтарды.

**«САМУРЫҚ-ЭНЕРГО» АҚ**  
**Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 31 наурыз 2018 жыл**

**8 Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға салынған инвестициялар (жалғасы)**

Төменде 2018 жылғы 31 наурыздағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы, сондай-ақ осы күнге аяқталған кезеңдерге бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың біріктірілген қаржылық ақпараты ұсынылған:

	ЕГРЭС-2		Forum Muider		БТЭС	
	31 желтоқсан 2018	31 желтоқсан 2017	31 желтоқсан 2018	31 желтоқсан 2017	31 желтоқсан 2018	31 желтоқсан 2017
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>						
Қысқа мерзімді активтер	10,821,806	9,746,166	29,072,191	21,791,864	-	397,587
<b>Ұзақ мерзімді активтер</b>	133,502,219	151,882,745	66,800,461	62,435,065	-	71,256,098
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(5,497,654)	(39,236,931)	(19,033,541)	(22,918,189)	-	(16,501,609)
<b>Ұзақ мерзімді міндеттемелер</b>	(88,738,816)	(58,770,722)	(7,361,295)	(8,258,964)	-	-
<b>Таза активтер</b>	<b>50,087,555</b>	<b>63,621,258</b>	<b>69,477,816</b>	<b>53,049,776</b>	-	<b>55,152,076</b>
Топтың үлесі	50%	50%	50%	50%	-	49.99%
<b>Топтың таза активтеріндегі үлесі</b>	<b>25,043,778</b>	<b>31,810,629</b>	<b>34,738,908</b>	<b>26,524,888</b>	-	<b>27,570,523</b>
Түсім	11,155,949	31,480,140	109,907,455	86,856,373	-	-
<b>Салық салынғанға дейінгі пайда/(залал)</b>	<b>5,691,949</b>	<b>1,901,514</b>	<b>27,349,394</b>	<b>14,030,882</b>	-	<b>(4,968,327)</b>
<b>Барлық жиынтық кіріс /(залал)</b>	<b>5,558,309</b>	<b>1,575,366</b>	<b>20,961,580</b>	<b>12,039,330</b>	-	<b>(4,968,327)</b>

Қауымдасқан және бірлесіп бақыланатын ұйымдардағы инвестициялардың жоғарыда көрсетілген сомалары мен теңгерімдік құнында ашып көрсетілген сомалар арасындағы бір ғана айырмашылық қауымдасқан және бірлесіп бақыланатын ұйымдардағы басқа инвесторлардың пайдалары мен залалдарындағы үлесі болып табылады.

Бірлескен кәсіпорындармен есептесу бойынша операциялар мен қалдықтар 5-ескертпеде ашып көрсетілген.

**9 Өзге ұзақ мерзімді активтер**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	11,525,894	11,660,781
Облигациялар	1,940,767	1,972,522
Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаражат	-	880,539
Ұзақ мерзімді депозиттер	60,500	60,500
<b>Барлық басқа қаржылық ұзақ мерзімді активтер</b>	<b>13,527,161</b>	<b>14,574,342</b>
Ұзақ мерзімді активтер бойынша алдын ала төлемдер	3,938,540	2,281,225
Өтеуге арналған ұзақ мерзімді ҚҚС	1,013,112	1,013,112
Өзге	121,899	122,575
<b>Барлық өзге ұзақ мерзімді активтер</b>	<b>18,600,712</b>	<b>17,991,254</b>

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша 11,525,894 мың теңге сомасындағы ұзақ мерзімді дебиторлық берешек Топтың 2017 жыл бойында сатылған еншілес кәсіпорындарын сатып алушылардан қалған берешекті білдіреді. Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек теңгемен көрсетілді. 2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша аталған дебиторлық берешек құнсызданған жоқ және мерзімі өткізілген жоқ.

*Ұзақ мерзімді активтер бойынша алдын ала төлемдер*

Басқа ұзақ мерзімді активтердің жалпы сомасы мынадай түпкілікті сипаттағы қызметтер мен негізгі құралдар үшін алдын ала төлемдер мен аванстардан тұрады:

<i>В тысячах казахстанских тенге</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Алматы қаласы мен Алматы облысында қосалқы станциялар салу және қайта құрылымдау	3,069,416	1,342,245
Шардара СЭС-ін жаңғырту	795,769	874,625
Әкімшілік ғимаратын салу	-	-
Өзге	73,355	64,355
<b>Барлық ұзақ мерзімді активтер бойынша алдын ала төлемдер</b>	<b>3,938,540</b>	<b>2,281,225</b>

**10 Тауар-материалдық қорлар**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Қосалқы өндірістік материалдар	4,428,484	4,751,852
Отын	3,584,727	4,282,461
Қосалқы бөлшектер	1,045,008	699,766
Шикізат	27,128	23,695
Басқа материалдар	533,883	315,333
Минус: сатудың таза бағасына дейінгі құнды азайтуға арналған резерв пен өтімді емес және ескірген тауар-материалдық қорлар бойынша резерв	(845,022)	(1,026,184)
<b>Барлық тауар-материалдық қорлар</b>	<b>8,774,208</b>	<b>9,046,923</b>

Төменде Топтың тауар-материалдық қорлары бойынша резервтердегі қозғалысы берілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 1-ші тоқсан</b>	<b>2017ж.</b>
1 қаңтардағы жағдай бойынша резерв	(1,026,184)	974,193
Қорлардың құнсыздануына байланысты резервтерді қалпына келтіру	180,186	(72,170)
Қорлардың құнсыздануына байланысты резервтерді есептеу	-	287,811
Сатуға арналған активтерді ауыстыру	-	-
Жыл бойында есептен шығарылған тауар-материалдық қорлар	976	(163,650)
<b>31 наурыз жағдай бойынша резерв</b>	<b>(845,022)</b>	<b>1,026,184</b>



**11 Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек және басқа дебиторлық берешек**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек	26,858,771	23,997,452
Минус: құнсыздану резерві	(591,953)	(198,281)
<b>Барлық қаржылық активтер</b>	<b>26,266,818</b>	<b>23,799,171</b>
Басқа дебиторлық берешек	5,760,365	4,016,576
Минус: құнсыздану резерві	(3,691,502)	(3,858,920)
<b>Барлық негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек және басқа дебиторлық берешек</b>	<b>28,335,681</b>	<b>23,956,827</b>

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша «Майкубен-Вест» ЖШС-ның өзге дебиторлық берешегі 3,477,982 мың теңге сомаға құнсызданды (2016 ж.: 3,477,982 мың теңге).

2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша 3 171 826 мың теңге сомасындағы дебиторлық берешек ресейлік рубльмен көрсетілген (2017ж. 31 желтоқсан: 2,578,046 мың теңге).

**12 Басқа қысқа мерзімді активтер**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Пайдаланылуы шектелген ақша қаражаты	5,465,838	6,760,611
Мерзімдік депозиттер	2,798,751	5,005,848
Өзге дебиторлық берешек	-	1,726,568
Алуға арналған дивидендтер	91,031	1,281,082
Өзге	48,828	23,732
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(328,427)	(328,427)
<b>Барлық қаржылық өзге қысқа мерзімді активтер</b>	<b>8,817,551</b>	<b>14,469,414</b>
Жеткізушілерге берілетін аванстар	5,715,146	595,911
Акционердің пайдасына арналған актив	1,342,046	1,388,077
Салықтар бойынша өтеуге және алдын ала төлеуге қатысты ҚҚС	392,939	1,073,542
Өзге	1,065,103	1,392,286
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(206,259)	(388,211)
<b>Барлық өзге қысқа мерзімді активтер</b>	<b>16,384,996</b>	<b>18,531,019</b>

Пайдаланылуы шектелген ақша қаражаты электр энергиясын сатудан түскен және Қытайдың Мемлекеттік даму банкімен жасалған кредиттік келісімге сәйкес, кепілдік шотқа BB+ кредиттік рейтингімен 5,136,563 мың теңге сомада орналастырылған (31 желтоқсан 2016 ж.: 6,419,624 мың теңге) ақша қаражатынан тұрады. Басшылық аталған ақша қаражаты қарыздар бойынша пайыздарды өтеу үшін ғана емес, сондай-ақ операциялық шығындарды жабу үшін де пайдаланылуы мүмкін деп санайды. 5,136,563 мың теңге сомасындағы пайдаланылуы шектелген ақша қалдықтары АҚШ долларымен көрсетілді. Сома мерзімі өтпеген де, сондай-ақ құнсызданған да болып табылмайды. Пайдаланылуы шектелген ақша қаражатының теңгерімдік құны шамамен олардың әділ құнынан сәйкес келеді.

Акционердің тапсырмасы бойынша Топ Астана қаласында 1,174,068 мың теңге сомасына балабақша салу міндеттемесін қабылдады. Топ акционердің пайдасына өзге бөлу ретінде 1,174,068 мың теңге сомасында құрылыстың бағаланған құнына міндеттеме алды. 2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша Компания балабақша құрылысына байланысты 1,342,046 мың теңге сомасында шығын көрді. Аталған шығындар Акционердің пайдасына арналған ағымдағы активтер ретінде көрсетілді, себебі бұл активтер Акционердің шешіміне сәйкес кірісті бөлу есебінен 2018 жыл ішінде Акционерге беріледі деп күтілуде.

**13 Ақша қаражаттары және оның эквиваленттері**

<i>Қазақстан теңгемен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Мерзімдік депозиттер	6,270,385	23,665,974
Ағымдағы банк шоттарындағы ақша қаражаттары	13,551,472	9,040,676
Кассадағы ақша қаражаттары	16,777	12,393
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(2,187,394)	-
<b>Барлық ақша қаражаты мен олардың эквиваленттері</b>	<b>17,651,240</b>	<b>32,719,043</b>

Мерзімдік депозиттер кем дегенде үш ай ішінде немесе талап бойынша келісімшарт мерзімі бойынша өтелуі тиіс. Ақша мен олардың эквиваленттері келесі валюталарда ұсынылған:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Теңге	16,121,422	23,276,716
АҚШ доллары	2,442,848	8,148,596
Басқа валюталар	1,274,364	1,293,731
Минус: құнсыздануға арналған резерв	(2,187,394)	-
<b>Барлық ақша қаражаты мен олардың эквиваленттері</b>	<b>17,651,240</b>	<b>32,719,043</b>

**14 Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және істен шығу тобы**

2016 жылғы 23 қарашада Директорлар кеңесі Үкіметтің активтерді жекешелендіру туралы қаулысына сәйкес, бірқатар еншілес ұйымдарды сату шартын мақұлдады. 2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, «Тегіс Мұнай» ЖШС (бұдан әрі - «ТМ») мен оның еншілес компаниясы «Маңғышлақ Мұнай» ЖШС-ның (бұдан әрі - ММ) барлық активтері мен міндеттемелері істен шығу тобына енгізілді. 2016 жылғы 31 қыркүйекте «Алматы электр станциялары» АҚ (бұдан әрі - АлЭС) Талғар СЭС-ін және Корпоративтік оқу орталығын сату бойынша жоспарды мақұлдады.

ТМ және ММ операциялары қызметтің бөлек маңызды түрлерін ұсынатындықтан, аталған істен шығу тобы шоғырландырылған қаржылық есептілікті тоқтатылған қызмет ретінде ұсынылды.

Істен шығу тобында жіктелген негізгі активтер:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Негізгі құралдар	81,582	96,529
Материалдық емес активтер	-	-
Барлау активтері	14,103,005	14,086,775
Өзге ұзақ мерзімді активтер	620,308	619,332
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	-
Тауарлық-материалдық қорлар	3,207	3,440
Дебиторлық берешек	-	-
Өзге қысқа мерзімді активтер	2,625	2,248
Ақшалай қаражат және оның баламалары	2,314	11,601
<b>Сатуға арналған активтер деп жіктелген барлық ұзақ мерзімді активтер және істен шығу тобының активтері</b>	<b>14,813,041</b>	<b>14,816,829</b>
Қызметкерлерге арналған сыйлықақылар	-	-
Заемдар	-	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	-	-
Өзге міндеттемелер	21,267	16,047
Кредиторлық берешек	59,579	56,859
<b>Сатуға арналған активтер деп жіктелген істен шығу тобының міндеттемелердің және істен шығу тобымен тікелей байланысты міндеттемелердің барлығы</b>	<b>80,846</b>	<b>72,906</b>

**15 Капитал**

	Эмиссия күні	Жарияланған және шығарылған акциялар саны	Акция бағасы, теңгемен	Акционерлік капитал, мың теңгемен
<b>Акционерлік капитал</b>				
<b>2016 жылғы 1 қаңтардағы қалдық</b>		<b>5,585,723</b>		<b>355,650,405</b>
Алдыңғы эмиссиялардың төленбеген бөлігін төлеу:				
15-акциялар эмиссиясы	2016ж. 1 сәуір	10,964	1,000,044	10,964,483
16-акциялар эмиссиясы	2016ж. 14 маусым	2,239	1,340,000	3,000,260
17-акциялар эмиссиясы	2016ж. 23 тамыз	2,761	1,340,000	3,699,740
<b>2017ж. 31 желтоқсандағы қалдық</b>		<b>5,601,687</b>		<b>373,314,888</b>
<b>2018ж. 31 наурыздағы қалдық</b>		<b>5,601,687</b>		<b>373,314,888</b>

2018 жылғы 31 наурыз жағдай бойынша, шығарылған 5,601,687 жай акциясы толығымен төленді (2016 жылғы 31 желтоқсан: 5,601,687 акция). Өр жай акция бір дауыс құқығын береді. Компанияның артықшылықты акциялары жоқ.

15 Капитал (жалғасы)

	31 наурыз 2018ж.		31 желтоқсан 2017ж.	
	Самұрық-Қазына	Барлығы	Самұрық-Қазына	Барлығы
Төленген жай акциялар саны	5,601,687	5,601,687	5,601,687	5,601,687
Меншік үлесі	100%	100%	100%	100%
<b>Барлық акционерлік капитал</b>	<b>373,314,888</b>	<b>373,314,888</b>	<b>373,314,888</b>	<b>373,314,888</b>

*Басқа резервтік капитал*

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	Кәсіпорында р-ды біріктіру резерві	Акционермен жүргізілген операцияның нәтижесі	Өзге де жиынтық залал	Барлығы
<b>2017ж. 1 қаңтардағы қалдық</b>	<b>37,282,287</b>	<b>90,607,549</b>	<b>(250,459)</b>	<b>127,639,377</b>
Өзге де жиынтық шығын	-	-	(93,247)	(93,247)
<b>2017ж. 31 желтоқсандағы қалдық</b>	<b>37,282,287</b>	<b>90,607,549</b>	<b>(343,706)</b>	<b>127,546,130</b>
Өзге де жиынтық залал	-	-	-	-
<b>2018ж. 31 наурыздағы қалдық</b>	<b>37,282,287</b>	<b>90,607,549</b>	<b>(343,706)</b>	<b>127,546,130</b>

*Кәсіпорындарды біріктіру резерві және акционермен операциялар нәтижесі*

Кәсіпорындар біріктіру резерві Топқа тапсырылған бұрын ортақ бақылауда болған еншілес компаниялардың таза активтерінің теңгерімдік бағасы арасындағы айырмашылықты, сондай-ақ тапсыратын тарапта қалыптасқан гудвил сомасы мен төленген сыйақы сомасын білдіреді.

2015 жылғы 25 желтоқсанда №369 кредиттік шарттың қосымшасына сәйкес Самұрық-Қазынадан алған заемға қатысты кредиттік келісімнің шарттары айтарлықтай өзгертілді. Негізгі қарыз сомасы бойынша пайыздық мөлшерлеме жылдық 9%-дан 1%-ға дейін азайтылды. Қарыздың талаптарын өзгерту күніндегі нарықтық мөлшерлеме жылдық 12.8% құрады. Топ басқа капиталдар құрамында 72,581,903 мың теңге сомасында қарызды бастапқы танудан түскен кірісті таныды, себебі басшылық нарықтан төмен мөлшерлемеде қарыз ұсынған Самұрық-Қазына Топтың акционері ретінде әрекет етті деп есептейді. Алынған қарызды бастапқы танудар түскен пайда алынған қарыздың атаулы құны мен оның тану күніндегі әділ құны арасындағы айырмашылық ретінде көрсетілді.

## 16 Заемдар

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	31 наурыз 2018ж.	31 желтоқсан 2017ж.
<b>Ұзақ мерзімді бөлігі</b>		
Мерзімдік банктік заемдар	186,242,165	233,726,534
Самұрық-Қазына заемы	56,076,816	57,350,980
Шығарылған облигациялар	49,501,430	19,921,800
Тұтынушылардың заемдары	1,535,567	1,574,844
<b>Барлық ұзақ мерзімді бөлігі</b>	<b>293,355,978</b>	<b>312,574,158</b>
<b>Қысқа мерзімді бөлігі</b>		
Мерзімдік банктік заемдар	33,102,476	41,276,690
<b>Самұрық-Қазына заемдары</b>	2,729,888	2,608,862
<b>Шығарылған облигациялар</b>	4,413,799	924,444
Тұтынушылардың заемдары	430,882	652,532
Төлемге арналған вексельдер	450,358	450,358
<b>Барлық қысқа мерзімді бөлігі</b>	<b>41,127,403</b>	<b>45,912,886</b>
<b>Барлық заемдар</b>	<b>334,483,381</b>	<b>358,487,044</b>

**17 Басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек	2,224,502	2,257,670
Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер	455,429	-
<b>Барлық қаржылық ұзақ мерзімді міндеттемелер</b>	<b>2,679,931</b>	<b>2,257,670</b>
Алдағы кезеңдердегі табыстар	1,788,286	1,849,314
Басқалар	335,525	336,232
<b>Барлық басқа ұзақ мерзімді міндеттемелер</b>	<b>4,803,742</b>	<b>4,443,216</b>

2,224,502 мың теңге мөлшеріндегі кредиттік берешек Шардара СЭС-ті жаңарту аясында Топтың мердігерлер алдында ұзақ мерзімді кредит берешегін білдіреді. Бұл кредиттік берешек 2018 жылғы 31 наурыздағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы кезеңге толығымен еуроға көрсетілген.

Алдағы кезеңдердегі табыстар бастапқы растауда электр желілері мен инфрақұрылым және олардың әділ бағасын қайта құру немесе электр желілеріне қосу үшін электр желілері мен инфрақұрылым құрылысына АЖК және МЭБК тұтынушылары мен қарыздардың нақты бағасы арасындағы айырмашылықты білдіреді. Алдағы кезеңдердегі табыстар кейіннен Негізгі құрал-жабдықтарының пайдалы қызметі кезінде пайда және шығында расталады.

Төменде алдағы кезеңдердегі табыстардың өзгерістері келтірілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>АЖК</b>	<b>МЭБК</b>	<b>Барлығы</b>
2017 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік баға	2,297,371	-	2,297,371
Істен шығу топтарының активтеріне аударымдар	-	-	-
Алдағы кезеңдердегі табыстарға жатқызылған тұтынушылардан алған заемдарының теңгерімдік бағасының өзгеруі	(119,861)	-	(119,861)
Табысты растау	(328,196)	-	(328,196)
<b>2017 ж. 31 желтоқсандағы теңгерімдік құн</b>	<b>1,849,314</b>	<b>-</b>	<b>1,849,314</b>
Істен шығу топтарының активтеріне аударымдар	-	-	-
Алдағы кезеңдердегі табыстарға жатқызылған тұтынушылардан алған заемдарының теңгерімдік бағасының өзгеруі	(61,028)	-	(61,028)
Табысты растау	-	-	-
<b>2018ж. 31 наурыздағы теңгерімдік баға</b>	<b>1,788,286</b>	<b>-</b>	<b>1,788,286</b>

**18 Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек және өзге де кредиторлық берешек**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Негізгі қызмет бойынша кредиторлық берешек	12,395,505	9,602,687
Алматы қаласы әкімдігі алдындағы берешек	5,841,513	5,841,513
Дивиденттер бойынша қарыз	771,992	774,653
Басқа қаржылық кредиторлық берешек	832,447	939,210
<b>Барлық қаржылық кредиторлық қарызы</b>	<b>19,841,457</b>	<b>17,158,063</b>
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілерден алынған алдын ала төлемдер	1,744,805	2,094,737
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша аударылған резервтер	2,049,081	1,826,821
Басқа кредиторлық берешек	1,119,892	1,355,122
Еңбекақы бойынша берешек	1,075,623	1,288,728
Акционердің пайдасына басқа да бөлулер	1,174,066	1,174,066
<b>Негізгі қызмет бойынша барлық кредиторлық берешек және өзге де кредиторлық берешек</b>	<b>27,004,924</b>	<b>24,897,537</b>

**19 Түсім**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
Электр энергиясын сату	59,858,565	49,621,389
Жылу энергиясын сату	9,798,652	6,841,257
ЖЭК электр станцияларын жалға беруден түскен табыс	1,243,207	1,394,490
Электр энергиясын жеткізу	1,559,762	880,184
Инвестициялық меншікті жалға беруден түскен табыс	858,518	806,651
Химиялық суды сату	432,398	381,770
Басқалар	18,991	277,956
<b>Барлық түсім</b>	<b>73,740,093</b>	<b>60,203,696</b>



**20 Сатылымдардың өзіндік құны**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
Отын	18,469,127	14,080,070
Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы	11,743,155	11,139,926
Еңбекке ақы төлеу және онымен байланысты шығындар	6,034,027	5,562,590
Электр энергиясын жеткізу қызметтері мен басқа қызметтер	2,492,362	2,762,328
Сатып алынған электр қуатының бағасы	1,859,798	1,044,732
Табыс салығынан басқа салықтар	2,416,147	1,912,454
Бөгде ұйымдар қызметтері	1,877,025	1,491,705
Сумен қамтамасыз ету	1,087,991	900,786
Жөндеу және ұстау	798,828	635,532
Материалдар	531,074	319,122
Күзет қызметтері	254,959	245,845
Жалдау шығындар	47,045	45,944
Желілердегі шығындар	20,356	23,245
Өтімсіздік тауар-материалдық қорлар бойынша резервтерді есептеу/(қалпына келтіру)	(180,186)	(33,416)
Басқалар	675,104	647,038
<b>Барлық сатылымдардың өзіндік құны</b>	<b>48,126,812</b>	<b>40,777,901</b>

**21 Жалпы және әкімшілік шығындар**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
Еңбекақы мен онымен байланысты шығындарды төлеу	1,379,358	1,323,612
Консультациялық және басқа кәсіби қызметтер	545,565	408,051
Негізгі құралдардың тозуы және материалдық емес активтердің амортизациясы	260,606	277,718
Жалдау шығындары	162,143	153,542
Табыс салығынан басқа салықтар	174,244	129,357
Банк жиындары	21,961	66,939
Күзет қызметі	65,553	62,055
Іссапар және өкілдік шығындар	40,926	33,928
Материалдар	39,869	47,421
Жөндеу шығындары	39,539	34,360
Байланыс шығыны	29,417	26,929
Сақтандыру	25,384	24,186
Мемлекеттік баж салықтары	18,708	8,880
Көлік шығыны	4,919	7,439
Негізгі қызмет бойынша дебиторлық қарыз, басқа дебиторлық қарыз бен басқа қысқа мерзімді активтердің құнсыздануына резервтерді қалпына келтіру/(есептеу)	180,211	35,862
Басқалар	224,312	292,028
<b>Барлық жалпы және әкімшілік шығындар</b>	<b>3,212,715</b>	<b>2,932,307</b>

## 22 Қаржылық табыстар

	2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай	2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>		
Шығынды алып тастағандағы бағам айырмашылығының табысы	1,746,799	11,394,930
Банк депозиттері бойынша пайыздық табыстар	426,784	677,881
Облигациялар бойынша пайыздық табыстар	-	3,239
Дебиторлық берешек бойынша дисконттың амортизациясы	200,119	-
Басқалар	46,795	32,611
<b>Барлық қаржылық табыстар</b>	<b>2,420,496</b>	<b>12,108,661</b>

## 23 Қаржылық шығындар

	2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай	2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай
<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>		
Заемдар бойынша сыйлықақы бойынша шығындар	7,016,770	1,986,100
Облигациялар бойынша сыйлықақы бойынша шығындар	654,203	2,971,032
Келтірілген бағаның дисконтын жоққа шығару:		
- акционерлер заемдары мен қаржылық көмегі	1,106,947	891,496
- күл үйінділерін қалпына келтіру резерві	38,005	9,131
- тұтынушылар қарыздары	62,077	68,388
- қызметкерлер сыйақылары бойынша міндеттемелер	31,581	7,505
- төленетін вексель	-	-
- шығарылған облигациялар	-	33,061
Банктік депозиттерді құнсыздандыру	2,123,685	-
Еншілес компаниялардың басым акциялары бойынша дивидендтер	35,277	35,275
Басқалар	453,616	68,280
<b>Барлық қаржылық шығындар</b>	<b>11,522,161</b>	<b>6,070,268</b>

**24 Салықтар**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар	2,732,831	1,259,061
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығындар	480,301	1,319,175
<b>Табыс салығы бойынша барлық шығындар</b>	<b>3,213,132</b>	<b>2,578,236</b>

Төменде салық бойынша шығынның теориялық және факт түріндегі шығынның салыстыруы көрсетілген:

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>2018ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>	<b>2017ж. 31 наурызда аяқталған 3 ай</b>
<b>Салық салынғанға дейінгі ХҚЕС бойынша пайда</b>	<b>15,957,260</b>	<b>24,707,162</b>
Қолданыстағы орташа мөлшерлеме 20% бойынша табыс салығына байланысты теориялық шығын (2017ж.: 20%)	3,191,452	4,941,432
Түзетулер төменде:		
Табыс салығы салынбайтын бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялар пайдасының үлесі	(1,390,202)	924,677
Басқа алынбайтын шығындар	110,980	(2,363,196)
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	-	7,471
Төлейтін «көздің» табыс салығы	21,950	(6,572)
Инвестициялық келісімшарт аяқталысымен расталатын уақытша айырмашылықтар	66,025	-
Мойнақ ГЭС табыс салығынан босатылған шығыны	(578,059)	-
Мерзімі шегерілген табыс салығы бойынша танылмаған активтердің өзгерістері	1,790,986	(925,576)
<b>Барлық табыс салығы бойынша шығындар</b>	<b>3,213,132</b>	<b>2,578,236</b>

**24 Салықтар (жалғасы)**

**Төленетін салықтар**

<i>Қазақстан теңгесімен, мың</i>	<b>31 наурыз 2018ж.</b>	<b>31 желтоқсан 2017ж.</b>
Корпоративтік табыс салығы	2,139,275	369,334
<b>Төленетін корпоративтік табыс салығы</b>	<b>2,139,275</b>	<b>369,334</b>
Қоршаған ортаны ластағаны үшін төлем	1,188,388	937,870
ҚҚС	1,856,039	899,428
Жеке табыс салығы	169,110	335,699
Өлеуметтік салық	143,236	294,398
Басқа салықтар	91,088	133,348
<b>Табыс салығынан басқа төленетін салық</b>	<b>3,447,861</b>	<b>2,600,743</b>
<b>Барлық төленетін салықтар</b>	<b>5,587,136</b>	<b>2,970,077</b>

## **25 Шартты және келісімшартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер**

### **ҚР саяси және экономикалық жағдайы**

Жалпы, Қазақстан Республикасының экономикасы дамушы нарықтарға тән кейбір сипаттық ерекшеліктерді көрсетеді. Бұл әсіресе ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын мұнай мен газдың және басқа минералды шикізат бағасының ауытқуларына ерекше сезімтал. Бұл ерекшеліктер елдің шегінен тыс бос айырбастауға болмайтын ұлттық валютаның болуын және бағалы қағаздар нарығының төмен өтімділік деңгейін қосады, бірақ олармен шектелмейді.

Мұнай және басқа минералды шикізаттардың төмен бағалары, теңге бағамының тұрақсыздығы қаржы айналымының төмендеуі және халықаралық қаржыларды тартудағы қиындықтардың туындауын қоса алғанда ҚР экономикасына кері ықпалын тигізуді жалғастыруы мүмкін.

2015 жылдың 20 тамызында ҚР Ұлттық банкі мен Үкіметі теңгенің айырбастау курсына қолдау көрсетуді тоқтату және еркін айырбастау бағамына ауысу және валюта коридорынан бас тарту, инфляциялық таргеттеу режиміне негізделген жаңа ақша-несие саясатын іске асыру туралы шешім қабылдады. Нәтижесінде, 2015 жылдың тамыз-желтоқсан айларында теңгенің айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 187 – 350 теңгеден ауытқып тұрды. Қалдықтарды шетел валютала қайта есептеу үшін пайдаланылған 2018 жылғы 31 наурыздағы ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллар үшін 318.31 теңгені құрайды (31 желтоқсан 2017: 1 АҚШ доллар үшін 332,33 теңге). Осылайша, теңгенің айырбастау курсы мен Ұлттық банк пен Үкіметтің болашақ әрекеттеріне, сондай-ақ аталған факторлардың ҚР экономикасы ықпалына қатысты тұрақсыздық бар.

ҚР энергетикалық секторы ҚР-дағы саяси, заңнамалық, салықтық және реттегіштік өзгерістерге іліккіш болып қала береді. ҚР-ның экономикалық тұрақтылығының перспективалары белгілі бір деңгейде Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ құқықтық, бақылаушы және саяси жүйелердің дамуына, яғни Компанияның бақылау саласынан тыс жағдайларға байланысты .

Басшылық есептік кезеңнің соңындағы болжалдары бар және ағымдағы экономикалық жағдайды ескере отырып, құнсыздануға арналған резервтерді белгіледі. Негізгі қызмет бойынша дебиторлық берешек пен өзге дебиторлық берешекті құнсыздандыруға арналған резервтер қаржылық есептілікті падаланылған стандарттармен көзделген «келтірілген залалдар» моделін пайдалана отырып белгіленді. Аталған стандарттар өткен оқиғалармен байланысты дебиторлық берешекті құнсыздандырудан болған шығындарды тануды талап етеді және бұндай оқиғалар болуының ықтималдылығына тәуелсіз келешек оқиғалармен байланысты шығындарды тануға тыйым салады.

Топ РК үшін стратегиялық маңызды, себебі халық пен өнеркәсіптік кәсіпорындарды энергиямен қамтамасыз ететін электр энергетикалық кешенінің кәсіпорындарын біріктіреді. РК Үкіметі жаңа станцияларды салуды және жұмыс істейтіндерді қайта құруды көздейтін экономиканың энергетикалық секторын дамытудың ұзақ мерзімді бағдарламасын қабылдады. Басшылық энергетика саласы ел экономикасының маңызды бөлігі болып табылатындықтан, ҚР Үкіметі Топқа қолдау көрсетеді деп болжайды.

Басшылық ағымдағы жағдайларда Топ қызметінің тұрақтылығы мен өсуін қолдау үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды деген сенімде.

## **25 Шартты және келісімшартты міндеттемелер мен операциялық тәуекелдер (жалғасы)**

### **Салық заңнамасы**

ҚР салық шарттары өзгерістерге және тиянақсыз қолдануға, түсіндіруге ұшырайды. Топтың және қазақстандық уәкілетті органдары қазақстан заңдарын түсінудің айырмашылығы қосымша салықтардың, айыппұлдардың және өсімнұлдардың есептелуіне әкеп соғуы мүмкін.

Қазақстанның салық салу заңнамасы мен тәжірибесі тұрақты даму жағдайында және олар кері күшке ие болуы мүмкін, сондықтан түрлі болжамдар мен жиі өзгерістерге тап болады. Кейбір жағдайларда, салық салу базасын анықтау мақсатында, салық заңнамасы ХҚЕС ережелеріне сілтеме жасайды, бұнда қазақстан салық органдарының ХҚЕС-тің тиісті ережелерін түсінуі аталған қаржылық есептілікті дайындалған кезде басшылық қолданылған есептік саясаттардан, пайымдаулар мен бағалардан ерекшеленуі мүмкін, бұл Топтың қосымша салық міндеттемелерінің туындауына әкеп соғуы мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін бес жыл ішінде ретроспективті тексерісті жүргізуі мүмкін.

Топ басшылығы тиісті заңнама нормаларының түсіндірмелері лайықты және Топтың салық ұстанымы негізделген деп сенімді. Басшылық пікірінше, Топ аталмыш қаржылық есептілікке қалыптасқан резервтерден асатын ағымдағы және әлеуетті салық арыздары бойынша көп шығындарға батпайды.

### **Сот талқылаулары**

Басшылықтың пікірінше, қазіргі уақытта нәтижелері Топтың болашақ қаржылық ережесіне елеулі жағымсыз әсерін тигізуі мүмкін қандай да бір ағымдағы өзге сот процесстері немесе өзге аяқталмаған талаптар жоқ.

### **Сақтандыру**

ҚР сақтандыру нарығы енді ғана дамуда және басқа елдерде кең тараған көптеген сақтандыру түрлері Қазақстанда жоқ. Топ өзінің өндірістік ғимараттары, үшінші тұлғалар алдында қызметтің немесе міндеттемелердің тоқтауынан шығындарға батуы, Топ апаттар немесе операциялар салдарынан жылжымайтын мүлік немесе қоршаған ортаға келетін зардаптан толық сақтандырылмаған. Топтың толық сақтандыруы жоқ, тек жеке активтердің жоғалуы немесе бүлінуі Топ қызметі мен қаржылық жағдайына біршама кері әсерін тигізеді деген қауіп бар.

### **Қоршаған ортаны қорғау мәселелері**

ҚР Қоршаған ортаны қорғау заңнамасы енді ғана қалыптасуда, және ҚР мемлекеттік органдарының оны ұстауды қамтамасыз етуге қатысты ұстанымы әрдайым өзгеріп тұрады. Топ қоршаған ортаға әсер етумен байланысты өз міндеттемелерін мерзімді бағалап отырады. Міндеттеме анықталған кезде бірден есепте көрсетіледі. Қолданыстағы нормативтік актілерде азаматтық талап арыз немесе заңнама аясындағы нәтиже бойынша өзгерістер енгізу арқылы пайда болуы мүмкін әлеуетті міндеттемелер бағаланбайды және маңызды болуы мүмкін. Дегенмен, басшылық қолданыстағы заңнаманы ағымдағы түсіндіру жұмыстарына сәйкес Топ аталмыш шоғырландырылған қаржылық есептілікке аударылған және көрсетілген сомаларға қосымша ретінде, Топтың операциялық қызметінің нәтижесіне немесе қаржылық ережесіне елеулі теріс әсерін тигізуі мүмкін ешқандай маңызды міндеттемелер жоқ деген пікірде.

### **Күл үйінділерін қалпына келтіру резерві**

Топ табиғатты қорғау заңнамасына сәйкес, Топтың операциялық қызметінің қалдықтарын орналастыру полигондарын білдіретін күл жинақтауыш учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңдық міндеттеме бар. 2018 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, күл жинақтауыштарды қалпына келтіру резервінің теңгерімдік бағасы 2,534,928 мың теңгені (31 желтоқсан 2017ж: 2,404,270 мың теңге) құрады.

Күл жинақтауыштарды қалпына келтіру резервінің бағалауы Топтың ҚР қолданыстағы табиғатты қорғау заңнамасын түсіндіруіне негізделген. Және ол рекультивация бойынша жұмыстарды қалпына келтіру және өткізудің ағымдағы нормалары мен қалпына келтіру әдістеріне сәйкес, техникалық-экономикалық негіздемемен және инженерлік зерттеулермен қамтылған. Аталмыш бағалау келесі табиғатты қорғау саласын зерттеу жұмыстарын аяқтау және рекультивация мен қалпына келтіру бойынша бағдарламаларды қайта қарастыру кезінде өзгеруі мүмкін.

**26 Бақыланбайтын үлес**

Төмендегі кестеде Топ үшін маңызды бақыланбайтын үлес бар барлық еншілес кәсіпорындар туралы ақпарат ұсынылған.

Қазақстан теңгесімен, мың	Қызмет ететін жер (қызмет ететін жер тіркелгеннен жерден ерекшеленсе, тіркелген ел де көрсетіледі)	Бақыланбайтын үлес пайызы	Бақыланбайтын үлеске тиесілі дауыс құқығының пайызы	Бақыланбайтын үлеске тиесілі пайда немесе шығын	Еншілес кәсіпорын дарда жинақталған бақыламайтын үлес	Бір жыл ішінде бақыламайтын үлеске төленген дивидендтер
<b>31 наурыз 2018ж.</b>						
«Бұқтырма ГЭС-і» АҚ	Қазақстан	9%	9%	67,498	979,571	2,661
«Шүлбі ГЭС-і» АҚ	Қазақстан	8%	8%	(443)	28,406	-
«Өскемен ГЭС-і» АҚ	Қазақстан	10%	10%	(82)	4,151	-
«Энергия Семиречья» ЖШС	Қазақстан	49%	49%	(9,471)	(246,986)	-
<b>БАРЛЫҒЫ</b>				<b>57,502</b>	<b>765,142</b>	<b>2,661</b>
<b>Год, закончившийся 31 декабря 2017 г.</b>						
«Бұқтырма ГЭС-і» АҚ	Қазақстан	9%	9%	263,762	1,002,703	234,640
«Шүлбі ГЭС-і» АҚ	Қазақстан	8%	8%	(1,853)	28,849	-
«Өскемен ГЭС-і» АҚ	Қазақстан	10%	10%	(189)	4,233	-
«Маңғыстау электр желілік бөлу компаниясы» АҚ	Қазақстан	-	-	460,567	-	66,150
«Энергия Семиречья» ЖШС	Қазақстан	49%	49%	(41,501)	(237,515)	-
<b>БАРЛЫҒЫ</b>				<b>680,786</b>	<b>707,640</b>	<b>300,790</b>

26 Бақыланбайтын үлес (жалғасы)

Қазақстан теңгесімен, мың	Қысқа мерзімді активтер	Ұзақ мерзімді активтер	Қысқа мерзімді міндетте мелер	Ұзақ мерзімді міндетте елер	Табыс	Пайда/(ш ығын)	Барлық жиынтық пайда	Ақшалай қаржы ағымы
<b>31 наурыз 2018ж.</b>								
«Бұқтырма ГЭС-і» АҚ	2,907,709	1,195,330	353,727	154,209	828,887	674,981	674,981	(356,345)
«Шүлбі ГЭС-і» АҚ	-	-	540,822	6,730	-	(5,635)	(5,635)	-
«Өскемен ГЭС-і» АҚ	-	-	105,093	6,563	-	(821)	(821)	-
«Энергия Семиречья» ЖШС	26,900	238,289	771,939	-	-	(19,329)	(19,329)	(7,049)
<b>БАРЛЫҒЫ</b>	<b>2,934,609</b>	<b>1,433,619</b>	<b>1,771,581</b>	<b>167,502</b>	<b>828,887</b>	<b>649,196</b>	<b>649,196</b>	<b>(363,394)</b>
<b>2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл</b>								
«Бұқтырма ГЭС-і» АҚ	2,230,901	1,194,857	357,392	154,916	3,288,379	2,637,620	2,637,620	226,457
«Шүлбі ГЭС-і» АҚ	-	-	535,640	6,277	-	(23,579)	(23,579)	-
«Өскемен ГЭС-і» АҚ	-	-	104,729	6,107	-	(1,885)	(1,885)	-
«Энергия Семиречья» ЖШС	33,255	230,254	750,925	-	-	(84,696)	(84,696)	4,919
«Маңғыстау электр желілік бөлу компаниясы» АҚ	-	-	-	-	9,307,345	3,580,283	3,580,283	127,285
<b>БАРЛЫҒЫ</b>	<b>2,264,156</b>	<b>1,425,111</b>	<b>1,748,686</b>	<b>167,300</b>	<b>12,595,724</b>	<b>6,107,743</b>	<b>6,107,743</b>	<b>358,661</b>



**27 Негізгі еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар**

<b>Кәсіпорын атауы</b>	<b>Қызмет түрі</b>	<b>% дауыс құқығы</b>	<b>Қатысу үлесі</b>	<b>Тіркелген ел</b>
<b>Еншілес кәсіпорындар:</b>				
«Алтау Жарық Компаниясы» АҚ («АЖК»)	Алматы қаласы мен Алматы облысы бойынша электр қуатын беру және бөлу	100%	100%	Қазақстан
«Алматы электр станциялары» АҚ («АлЭС»)	Алматы қаласы мен Алматы облысында электр, жылу қуаты мен ыстық су өндіру	100%	100%	Қазақстан
«АлматыЭнергоСбыт» ЖШС («АлматыЭнергоСбыт»)	Алматы қаласы мен Алматы облысы аумағында электр қуатын сату	100%	100%	Қазақстан
«Шардара СЭС-і» АҚ («Шардара СЭС-і»)	Оңтүстік Қазақстандағы гидроэлектр станциясындағы электр қуатын өндіру	100%	100%	Қазақстан
«Мойнақ СЭС-і» АҚ («Мойнақ ГЭС-і»)	Алматы облысындағы гидроэлектр станциясындағы электр қуатын өндіру	100%	100%	Қазақстан
Болат Нұржанов атындағы Екібастұз ГРЭС-1 стансасы («ГРЭС-1»)	Көмір негізіндегі электр және жылу қуатын өндіру	100%	100%	Қазақстан
«Бұқтырма ГЭС-і» АҚ	Жалға берілген Бұқтырма гидроэлектр станциясының меншік иесі саналады	91%	91%	Қазақстан
«Өскемен ГЭС-і» АҚ және «Шүлбі ГЭС-і» АҚ	Гидроэлектр станцияларды жалға берген кезден бастап аталған компаниялар жұмыс істемейді	90%	90%	Қазақстан
ТОО Samruk Green Energy	Жаңартылатын электр қуатын дамыту	100%	100%	Қазақстан
«Бірінші жел электр стансасы» ЖШС («БЖЭС»)	Жел электр стансасында қуат өндіру.	100%	100%	Қазақстан
«Энергия Семиречья» ЖШС (одан әрі «ЭС»)	Алматы маңындағы күн электр стансасының құрылысы	51%	51%	Қазақстан
«Қазгидротехэнерго» ЖШС	Жаңартылатын энергия көздері саласында жобаларды іске асыру	100%	100%	Қазақстан
«Теплоэнергомаш» ЖШС	Жаңартылатын энергия көздері саласында жобаларды іске асыру	100%	100%	Қазақстан
«Energy Solutions» ЖШС	Тасымалдау және өзге де қызметтер	100%	100%	Қазақстан

**27 Негізгі еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар (жалғасы)**

<b>Кәсіпорын атауы</b>	<b>Қызмет түрі</b>	<b>% дауыс құқығы</b>	<b>Қатысу үлесі</b>	<b>Тіркелген ел</b>
<b>Қауымдасқан кәсіпорындар:</b>				
«Балқаш ЖЭС-і»	Балқаш ЖЭС-ін салу	50%- 1 акция	50%- 1 акция	Қазақстан
<b>Бірлескен кәсіпорындар:</b>				
«Екібастұз ГРЭС-2 станциясы» АҚ	Көмір негізінде электр және жылу қуатын өндіру	50%	50%	Қазақстан
Forum Muiders BV («Forum Muiders»)	Компания Богатырь Көмір және маңызды операцияларды жүзеге асырмайтын Ресей Федерациясы мен Кипр Республикасында тіркелген бірқатар компаниялардың жарғылық капиталының 100% үлесіне ие (Компания энергетикалық көмір өндірумен айналысады)	50%	50%	Нидерланды
<b>Тоқтатылған қызмет:</b>				
«Тегіс Мұнай» ЖШС («Тегіс Мұнай») және «Маңғышлақ Мұнай» ЖШС	Газ кен орнын барлау және әзірлеу	100%	100%	Қазақстан

28 Әділ құн туралы ақпаратты ашу

Әділ құнды бағалау

Әділ құнды бағалау нәтижелері әділ құнның иерархия деңгейлері бойынша былайша талданып, бөлінеді: (i) 1-деңгейге сәйкес активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеу бойынша бағалар (түзетілмейтін) жатады, (ii) 2-деңгейге – актив немесе міндеттемелер үшін тікелей (яғни, мысалы, баға) немесе жанама (яғни, мысалы, бағаның туындысы) бақыланатын болып табылатын барлық пайдаланылатын маңызды бастапқы деректері бар бағалау модельдерінің көмегімен алынғандар және (iii) 3-деңгейдің бағалары бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген (яғни, бақыланбайтын бастапқы деректерге негізделген) бағалар болып табылады. Қаржылық құралдарды әділ құн иерархиясындағы белгілі бір санатқа жатқызған кезде басшылық пайымдауды қолданады. Егер әділ құнды бағалауда айтарлықтай түзетуді талап ететін бақыланатын деректер пайдаланылса, онда ол 3-деңгейге жатады. Пайдаланылатын деректердің маңыздылығы әділ құнның барлық жиынтық бағасы үшін бағаланады.

Төменде әділ баға бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік бағасы мен әділ баға иерархиясы деңгейлері бойынша әділ бағаның талдауы келтіріледі:

Қазақстан теңгесімен, мың	31 наурыз 2018ж.				31 желтоқсан 2017ж.			
	1-деңгей Әділ баға	2-деңгей Әділ баға	3-деңгей Әділ баға	Теңгерімді к баға	1-деңгей Әділ баға	2-деңгей Әділ баға	3-деңгей Әділ баға	Теңгерімді ік баға
<b>АКТИВТЕР</b>								
Ақшалай қаражат пен олардың эквиваленттері	-	17,651,240	-	17,651,240	-	32,719,043	-	32,719,043
Пайдаланылуы шектелген ақшалай қаражат	-	6,478,950	-	6,478,950	-	7,312,723	-	7,312,723
Тіркелген мерзімі бар депозиттер	-	2,885,926	-	2,885,926	-	5,066,348	-	5,066,348
Қаржылық дебиторлық берешек	-	26,266,818	-	26,266,818	-	23,799,171	-	25,525,739
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	-	11,660,781	-	11,660,781	-	11,660,781	-	11,660,781
Алынатын дивидендтер	-	-	91,031	91,031	-	-	1,281,082	1,281,082
Дисконтталған ең төменгі жалдау төлемдері	-	-	-	-	-	-	-	-
сомаларының әділ құны	-	-	6,379,840	506,072	-	-	9,607,937	531,852
Облигациялар	1,940,767	-	-	1,940,767	1,972,522	-	-	1,972,522
<b>Барлық қаржылық активтер</b>	<b>1,940,767</b>	<b>64,943,715</b>	<b>6,470,871</b>	<b>67,481,585</b>	<b>1,972,522</b>	<b>82,632,643</b>	<b>10,889,019</b>	<b>86,441,831</b>
<b>Міндеттемелер</b>								
Заемдар	20,861,001	293,142,362	-	334,483,381	21,646,338	321,133,901	-	358,487,044
Қаржылық кредиторлық берешек	-	19,841,457	-	19,841,457	-	17,158,063	-	17,158,063
Ұзақ мерзімді кредиторлық берешек	-	2,224,502	-	2,224,502	-	2,257,670	-	2,257,670
Басқа міндеттемелер	-	-	-	-	-	-	-	-
<b>Барлық қаржылық міндеттемелер</b>	<b>20,861,001</b>	<b>315,208,321</b>	<b>-</b>	<b>356,549,340</b>	<b>21,646,338</b>	<b>340,549,634</b>	<b>-</b>	<b>377,902,777</b>

## **28 Әділ құн туралы ақпаратты ашу (жалғасы)**

Әділ құн иерархиясының 2-деңгейіндегі және 3-деңгейіндегі әділ құнның бағасы дисконтталған ақша ағыны моделінің көмегімен орындалды. Белсенді нарықта бағасы белгіленбеген тіркелген пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы қаржылық құралдардың әділ құны баланстық құнға тең болып қабылданды. Белсенді нарықта бағасы белгіленбеген тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар құралдардың әділ құны осы сияқты кредиттік тәуекел мен осы секілді өтеу мерзімін болжайтын жаңа құралдарға арналған қарызға беру нарығында қолданыстағы пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып, дисконтталған ақша ағынының моделіне негізделеді.

**Амортизацияланған құн бойынша көрсетілетін қаржылық активтер.** Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы құралдардың әділ құны олардың баланстық құнына тең. Пайыздық мөлшерлемесі тіркелген құралдардың бағаланатын әділ құны осы секілді кредиттік тәуекел мен осы секілді өтеу мерзімін болжайтын жаңа құралдарға арналған қолданыстағы пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы күтілетін болашақ ақша ағындарының сомаларын дисконттау моделіне негізделеді. Қолданылатын дисконттау мөлшерлемелері контрагент тарапынан болатын кредиттік тәуекелге байланысты.

**Амортизацияланған құн бойынша көрсетілетін міндеттемелер.** Облигациялардың әділ құны нарықтық баға белгілеулерге негізделеді. Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы заемдардың әділ құны шамамен баланстық құнға тең. Пайыздық мөлшерлемесі тіркелген және өтеу мерзімі белгіленген құралдардың есептік әділ құны осы сияқты кредиттік тәуекел мен осы секілді өтеу мерзімімен жаңа құралдарға арналған күтілетін дисконтталған ақша ағынына негізделеді.

## **29 Есептік кезеңнен кейінгі оқиғалар**

2018 жылғы 24 сәуірде «Самұрық-Энерго» АҚ жылдық мөлшерлемесі 13% және мерзімі 2 жылға «Ресей Жинақбанкі» АҚ ЕБ-дан 1,500,000 мың теңге сомасында ұзақ мерзімді заемды тартты.

2018 жылғы 25 сәуірде «Самұрық-Энерго» АҚ ЕҚДБ-дан алған заем бойынша 1, 495,100 мың теңге сомасында жоспарлы төлемді жүргізді.